



ใบรับรองวิทยานิพนธ์  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

เศรษฐศาสตร์ ศรีราชา

สาขา

คณะ

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพ  
เมียนมาร์

Factors Affecting Thailand's International Trade with Republic of the Union of  
Myanmar

นามผู้วิจัย นางสาวพจนพร แก้วเนตร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

( อาจารย์พัฒนา พัฒนรังสรรค์, Ph.D. )

ประธานสาขาวิชา

( อาจารย์พิษณุวัฒน์ ทวีวัฒน์, D.A. )

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

( รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr. )

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

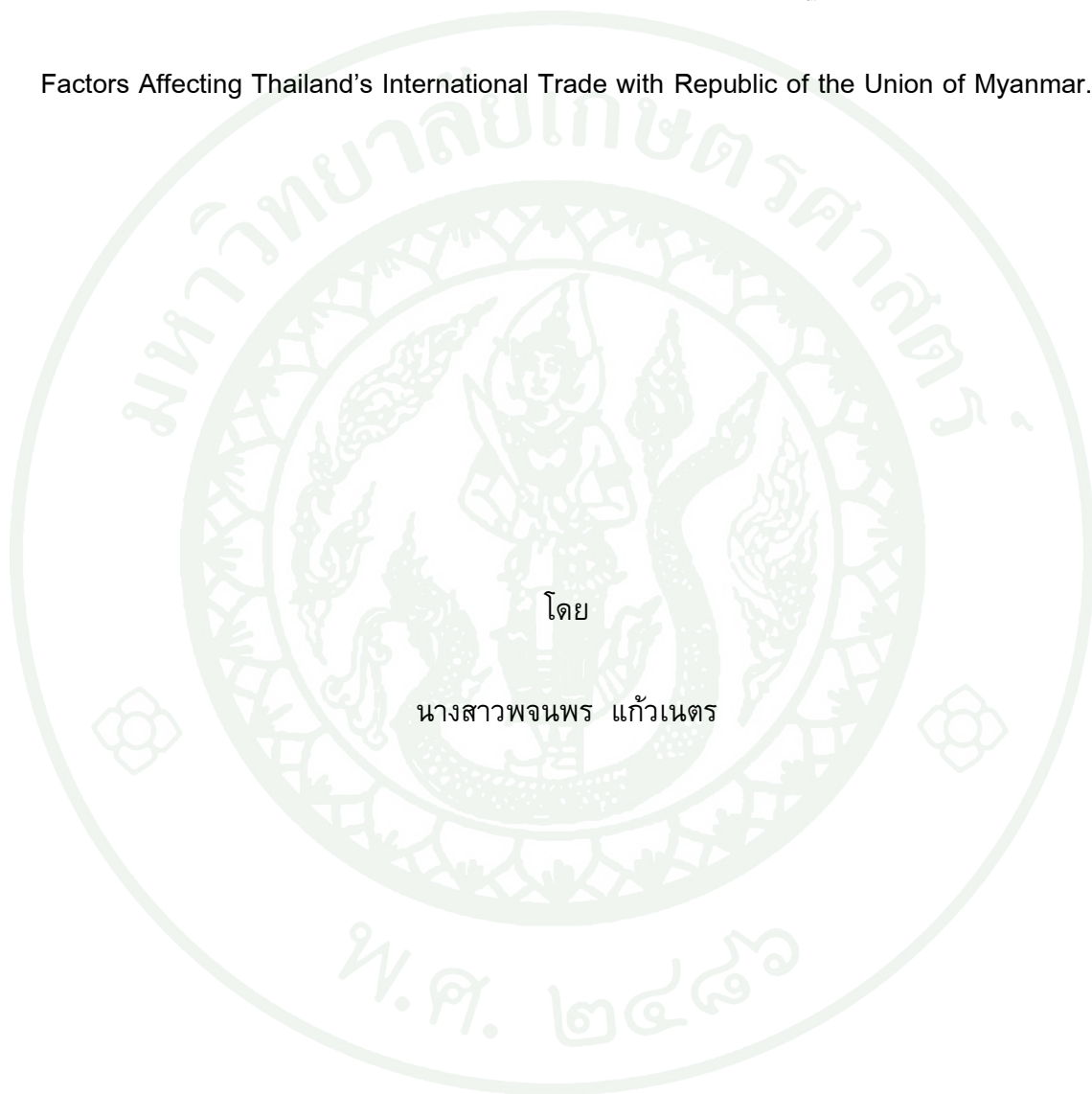
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Factors Affecting Thailand's International Trade with Republic of the Union of Myanmar.



โดย

นางสาวพจนพร แก้วเนตร

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์  
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)  
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พจนนพร แก้วเนตร 2557: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย -  
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต  
(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา  
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์พัฒน พัทธนรังสรรค์, Ph.D. 87 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 3) เพื่อพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้า และดุลการค้าของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560 จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายปีระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 มาทำการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้วยวิธีการประมาณแบบจำลองเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (2SLS) ผลการศึกษพบว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกของสินค้าจากประเทศไทยมายังประเทศเมียนมาร์ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของประเทศเมียนมาร์ และการเปิดประเทศของประเทศเมียนมาร์ ในขณะที่ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองประเทศเมียนมาร์ และอัตราภาษีศุลกากร ส่งผลต่อการส่งออกในทิศทางตรงข้าม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าของสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ และอัตราภาษีศุลกากร ในขณะที่การเปิดประเทศของประเทศเมียนมาร์ และสถานการณ์ทางการเมืองประเทศเมียนมาร์ ส่งผลต่อการนำเข้าในทิศทางตรงข้าม จากการพยากรณ์ตามแบบจำลองที่ประมาณได้พบว่ามูลค่าการค้าประเทศไทย - ประเทศเมียนมาร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ประเทศไทยยังคงมีการขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง

Pojjanaporn Kaewnet 2014: Factors Affecting Thailand's International Trade with Republic of the Union of Myanmar. Master of Economics (Business Economics), Major Field: Business Economics, Faculty of Economics at Sriracha. Thesis Advisor: Mr. Pat Pattanarangsun, Ph.D. 87 pages.

The objectives of this study were 1) to study situation of Thailand's International Trade with Republic of the Union of Myanmar. 2) to determine factors affecting Thailand's exports and imports with Republic of the Union of Myanmar. 3) to forecast export value, import value, trade volume and trade balance from 2012-2016. The study applied a Simultaneous-Equation Model which was analyzed by Two-Stage Least Squares (2SLS) using annually secondary data from 1991 to 2011. The results showed that, at a statistical significance level of 0.10; export value was positively influenced by GDP per capita of Myanmar and Myanmar's democratic opening. On the other hand, relative price between Thailand and Myanmar, political situation in Myanmar and ASEAN free trade tariff negatively affected Thai exports to Myanmar. According to estimated import model, import value was positively influenced by GDP per capita of Thailand, relative price between Thailand and Myanmar and ASEAN free trade tariff while Myanmar's democratic opening and political situation in Myanmar negatively affected Thai imports from Myanmar. In addition, the forecast result could explain that trade volume tended to increase with continuous trade deficit.

\_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_  
Student's signature                      Thesis Advisor's signature

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความความอนุเคราะห์ ตลอดจนกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตรวจสอบ แก้ไขความถูกต้อง เพิ่มประเด็นที่มีความสำคัญ ตลอดจนเสียสละเวลาในการให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขช่วยเหลือ ให้ข้อคิดต่างๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งแล้วเสร็จจากอาจารย์พิษณุวัฒน์ ทวีวัฒน์ ประธานสาขา และจากอาจารย์พัฒน์ พัฒนรังสรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานในสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร สำหรับความช่วยเหลือและแนะนำ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ รุ่นที่ 10 ที่คอยช่วยเหลือในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้กราบขอบพระคุณบิดา และมารดา ป้าวัลย์ ที่ให้โอกาสในการศึกษา คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจในการศึกษา และการสนับสนุนในการทำวิจัยรวมถึงทุกเรื่องตลอดมา ผู้เขียนขอยกความดีที่ได้จากการศึกษานี้ให้แก่ผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่เคยให้การอบรมสั่งสอนมา หากมีข้อบกพร่องใดๆ ในการจัดทำศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับและขอภัยมา ณ โอกาสนี้

พจนพร แก้วเนตร

กรกฎาคม 2557

## สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตการศึกษา	6
วิธีการศึกษา	6
นิยามศัพท์	11
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
กรอบแนวคิดการวิจัย	22
สมมติการศึกษา	23
บทที่ 3 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	28
สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	28
สถานการณ์การเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	34
การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	36
มาตรการด้านภาษี	37
การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	40

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิธีการศึกษาและผลการวิเคราะห์	45
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมาร์	45
การพยากรณ์มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปี พ.ศ. 2555 - 2560	56
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา	67
ข้อเสนอแนะ	68
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	70
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก ผลการประมาณการและการทดสอบทางสถิติของแบบจำลอง กำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการส่งออกและการนำเข้า	73
ภาคผนวก ข ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการประมาณการสมการ กำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการนำเข้าและส่งออก	80
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	87

## สารบัญตาราง

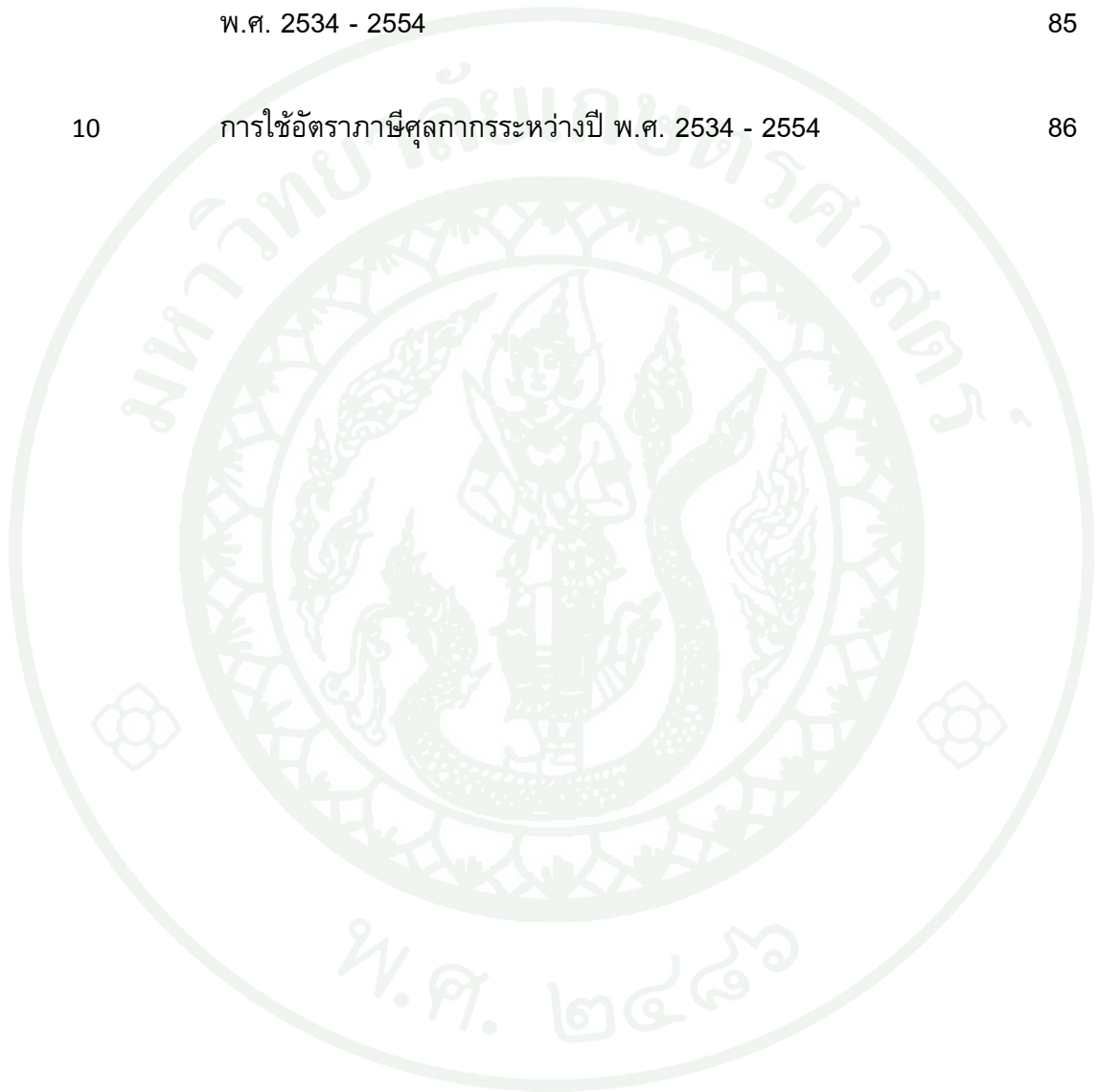
ตารางที่		หน้า
1	ประเทศที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทำการส่งออกสูงสุด พ.ศ. 2556	3
2	ประเทศที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทำการนำเข้าสูงสุด พ.ศ. 2556	4
3	สถิติมูลค่าการค้าชายแดนของไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รายปีระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2555	29
4	ข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	46
5	ผลการประมาณการสมการกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการส่งออก	48
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลองที่ 1	49
7	เปรียบเทียบทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่า การส่งออกของสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมาร์จากสมมติฐานและจากการประมวลผล	50
8	ผลการประมาณการสมการกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการนำเข้า	52
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลองที่ 2	53
10	เปรียบเทียบทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่า นำเข้าของสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มายัง ประเทศไทยจากสมมติฐานและจากการประมวลผล	54
11	ข้อมูลของแต่ละปัจจัยที่ได้จากการคาดการณ์	58

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	มูลค่าการส่งออกจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการส่งออกพยากรณ์	59
13	มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์	61
14	มูลค่าดุลการค้าเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าดุลการค้าพยากรณ์	63
15	มูลค่าการค้ารวมเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการค้ารวมพยากรณ์	65
<b>ตารางผนวกที่</b>		
1	การประมาณการแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการส่งออก	74
2	การทดสอบแบบจำลองการส่งออกด้วยวิธี White Heteroskedasticity	76
3	ผลการประมาณการแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการนำเข้า	77
4	การทดสอบแบบจำลองการนำเข้าด้วยวิธี White Heteroskedasticity	79
5	ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	81
6	สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	82
7	จำนวนประชากรไทยและประชากรสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	83
8	ข้อมูลสถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	84

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
9	ข้อมูลการเปิดประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	85
10	การใช้อัตราภาษีศุลกากรระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554	86

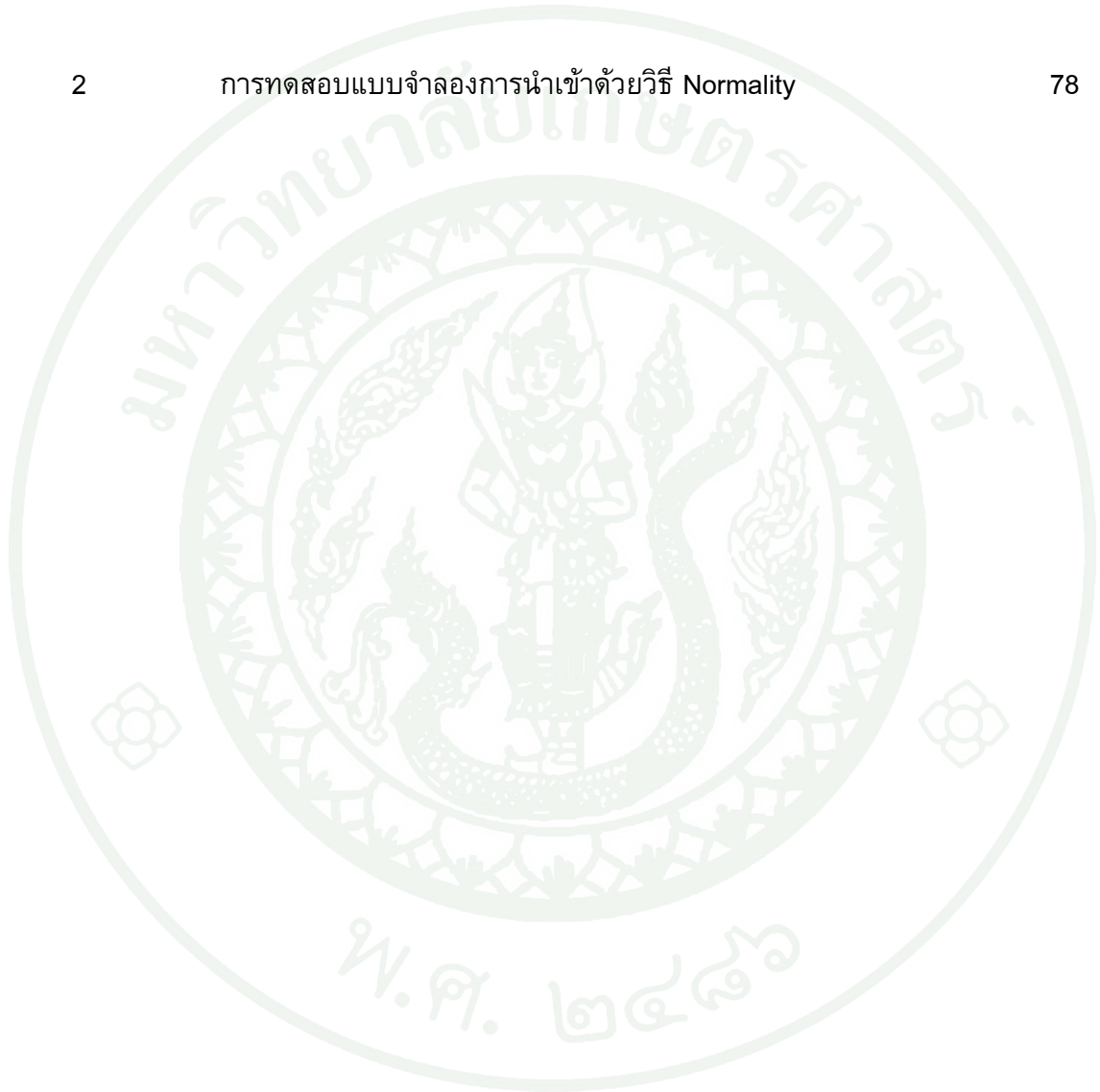


## สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่พรมแดนระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	1
2	สถิติมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของการค้าระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2534 - 2556	5
3	กรอบแนวความคิดการวิจัย	22
4	สินค้าส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2552 - 2556	30
5	สัดส่วนการส่งออกสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2556	31
6	สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 10 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2552 - 2556	32
7	สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2556	33
8	การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	40
9	มูลค่าการส่งออกจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการส่งออกพยากรณ์	60
10	มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์	62
11	มูลค่าดุลการค้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าดุลการค้าพยากรณ์	64
12	มูลค่าการค้ารวมจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการค้าเข้าพยากรณ์	66

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
1	การทดสอบแบบจำลองการส่งออกด้วยวิธี Normality	75
2	การทดสอบแบบจำลองการนำเข้าด้วยวิธี Normality	78



# บทที่ 1

## บทนำ

### ความสำคัญของปัญหา

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. 2540 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีพรมแดนติดกับหลายประเทศ เช่น ประเทศอินเดีย บังกลาเทศ จีน ลาว ไทย โดยมีความยาวของเส้นเขตแดนไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีทั้งสิ้น 2,401 กิโลเมตร อาณาเขตพรมแดนติดกับไทยถึง 10 จังหวัด (ภาพที่ 1) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จึงสามารถเป็นประตูสู่อินเดียและเอเชียใต้ให้กับประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็สามารถเป็นประตูสู่อาเซียนให้กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ด้วยเช่นกัน



ภาพที่ 1 แผนที่พรมแดนระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
ที่มา: สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

ในอดีตสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ตกอยู่ในภาวะสงครามกลางเมืองที่ยาวนาน รวมทั้งปัญหากลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่มากมาย จึงเป็นเหตุให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ต้องมีการปกครองแบบรวมศูนย์ แต่ส่งผลให้มีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหภาพยุโรป โดยประเทศมหาอำนาจได้กำหนดบทลงโทษทางเศรษฐกิจต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และมีการคว่ำบาตรจากองค์การสหประชาชาติห้ามมิให้มีการค้าขายสินค้ากับต่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติมาตรการดังกล่าวถูกนำไปปฏิบัติกับประเทศที่เป็นผู้นำทางด้านระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อาทิ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอังกฤษ แต่ในด้านมนุษยชนบางประเทศสามารถค้าขายกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ตามความจำเป็น โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์โดยตรง จึงเป็นผลให้สภาพเศรษฐกิจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำลง มูลค่าการส่งออก และจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากรัฐบาลได้ตั้งเป้าไว้มาก ไม่มีการลงทุนใหม่จากนักลงทุนต่างชาติ ในขณะที่เดียวกันยังมีการย้ายธุรกิจและการลงทุนของต่างชาติไปประเทศอื่น ทำให้ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศลดลง ภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้น แต่ด้วยความที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เคยตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษทำให้มีการสนับสนุนให้มิชชันนารีเข้ามาสร้างโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ภาษาอังกฤษ และมีการวางแผนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศไว้ให้เป็นอย่างดี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2553 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย และมีการเปิดประเทศทำให้มีการยอมรับมากขึ้น มีการปฏิรูปทางการเมืองยกเลิกระบอบเผด็จการทหาร การปฏิรูปทางการเมืองทำให้ปัญหาความไร้เสถียรภาพและขัดแย้งทางการเมืองกับกองกำลังกลุ่มชาติพันธุ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เริ่มลดน้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์กับชาติตะวันตกไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น มีการปฏิรูปเศรษฐกิจและกฎระเบียบทางการค้าใหม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีการกลับมาลงทุนและให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากองค์กรต่างประเทศ รวมถึงประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรด้านการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2555 (เดลินิวส์, 2555) ส่งผลให้ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีแนวโน้มที่ดีขึ้นและเอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น ปัจจุบันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการขยายตัวทางการลงทุนในภาครัฐและเอกชน ปัจจุบันมีบริษัทของสหรัฐอเมริกามีการเข้าไปลงทุนด้านน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ส่งผลให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจดีขึ้น และสหรัฐอเมริกามีนโยบายนำเข้าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ผลิตในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เกือหนุนต่อการค้าระหว่างประเทศ

ในปัจจุบันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับต้นๆ ของประเทศไทย และประกอบกับการที่มีอาณาเขตพรมแดนติดกับประเทศไทยทำให้มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศไทยมายาวนาน มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในปี พ.ศ. 2556 มีมูลค่าการค้ารวมกับประเทศไทยเป็นอันดับ 2 (อันดับ 1 ประเทศจีน) คิดเป็นมูลค่าการค้ารวม 10,198.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 5,501.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 117.12 จากปี พ.ศ. 2555 โดยด้านการส่งออกในปี พ.ศ. 2556 (ตารางที่ 1) ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สูงสุดเป็นอันดับ 1 มูลค่าการส่งออกรวม 7,850.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสินค้าส่วนใหญ่ที่ส่งออกจากประเทศไทย ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เครื่องดื่ม ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า ซึ่งเป็นสินค้าทุติยภูมิเนื่องจากเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตสินค้าเองได้เป็นต้น อันดับ 2 ประเทศจีน มีมูลค่าการส่งออกรวม 5,331.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่ส่งออกจากประเทศจีน คือ น้ำมันสำเร็จรูป น้ำมันปาล์ม รถบรรทุก ท่อเหล็กขนาดใหญ่ และอันดับ 3 ประเทศอินเดีย มีมูลค่าการส่งออกรวม 1,865.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่ส่งออกจากประเทศอินเดีย คือ หลอดและท่ออื่นๆ ยา เนื้อสัตว์แช่แข็ง เนย เหล็กรีดแบน

ตารางที่ 1 ประเทศที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทำการส่งออกสูงสุด พ.ศ. 2556

(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับ	ประเทศ	พ.ศ. 2556
1	ไทย	7,850.4
2	จีน	5,331.2
3	อินเดีย	1,865.2
4	สิงคโปร์	1,299.1
5	ญี่ปุ่น	888.3

ที่มา: กรมศุลกากร, กรมการค้าชายแดนเมียนมาร์ (2557)

ด้านการนำเข้าในปี พ.ศ. 2556 (ตารางที่ 2) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนสูงเป็นอันดับ 1 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 6,891.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่ประเทศจีนนำเข้าส่วนใหญ่ คือ ก๊าซธรรมชาติ ไม้สัก พืชตระกูลถั่ว สินแร่ ยางพารา ประเทศสิงคโปร์เป็นอันดับ 2 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 4,841.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่ประเทศสิงคโปร์นำเข้าส่วนใหญ่ คือ ก๊าซธรรมชาติ และประเทศไทย เป็นอันดับ 3 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 2,348.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ โดยสินค้าที่ประเทศไทยนำเข้าเป็นสินค้าปฐมภูมิ เช่น ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธ์ ผัก ผลไม้

เนื่องจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางทะเล และป่าไม้นานาชาติ เป็นต้น

**ตารางที่ 2** ประเทศที่นำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สูงสุด พ.ศ. 2556

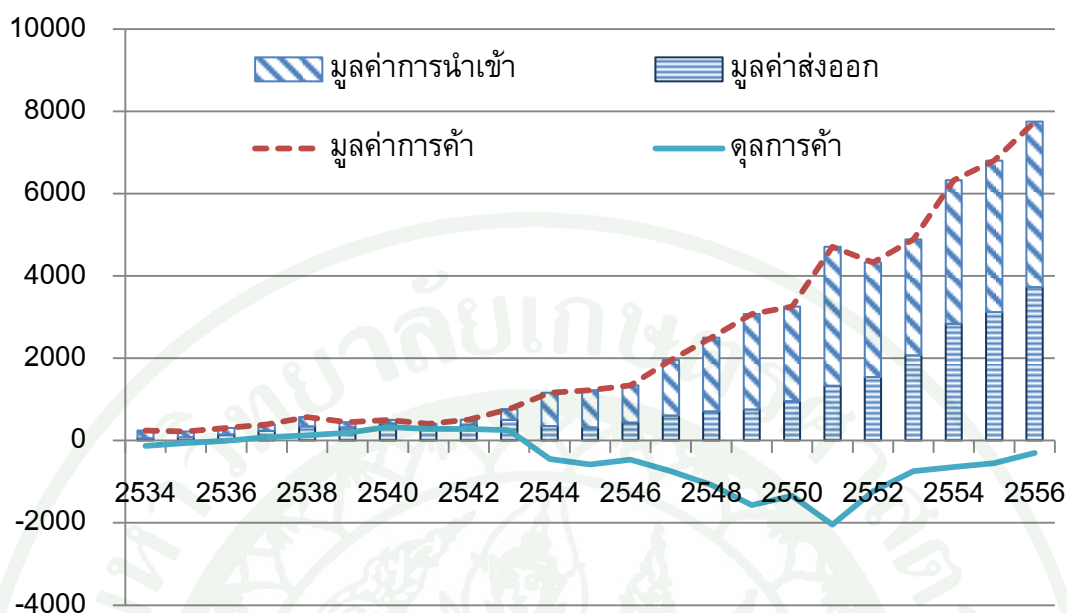
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับ	ประเทศ	พ.ศ. 2556
1	จีน	6,891.0
2	สิงคโปร์	4,841.5
3	ไทย	2,348.4
4	ญี่ปุ่น	2,274.7
5	เกาหลี	2,334.9

ที่มา: กรมศุลกากร, กรมการค้าชายแดนเมียนมาร์ (2557)

เศรษฐกิจสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีแนวโน้มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ประเทศไทยยังคงมีการขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 2) โดยในปี พ.ศ. 2553 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการเปิดประเทศ ทำให้ในปัจจุบันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติในการเข้าไปลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากประเทศเมียนมาร์มีแรงงานค่าแรงขั้นต่ำถูกมากประกอบกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มากมายที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในราคาที่ต่ำกว่าประเทศอื่น สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จึงเป็นอีกประเทศที่ไม่ได้เป็นเพียงประเทศคู่ค้า หากแต่ในอนาคตอาจเป็นประเทศคู่แข่งของประเทศไทยด้วย ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบายและเตรียมความพร้อมของประเทศไทยให้แก่รัฐบาล และผู้ประกอบการภาคเอกชนในการทำการค้ากับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



**ภาพที่ 2** สถิติมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของการค้าระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2534 - 2556

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
3. เพื่อพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้า และดุลการค้าของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รวมทั้งได้ทราบมูลค่าของการค้าระหว่างประเทศในอนาคตของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่ได้จากการพยากรณ์ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560 เพราะในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญของประเทศไทย หากเราสามารถคาดการณ์ข้อมูลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยผู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ภาครัฐ เพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าให้กับสินค้าไทย และเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยต่อไปในอนาคต ภาคอุตสาหกรรมเพื่อวางแผนรองรับกับจำนวนผลผลิตอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น ภาคเอกชน ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์และนักลงทุนเพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนเพื่อบริหารจัดการธุรกิจทั้งในนำเข้าและส่งออกสินค้า รวมทั้งเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนทำธุรกิจ

## ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลรายปีระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 รวมทั้งหมด 21 ปี เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่ไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติ หรืออาจไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จำนวนประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทั้งรายปี และรายไตรมาส เป็นต้น

## วิธีการศึกษา

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้แบ่งการศึกษาออกเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาและการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการศึกษาเชิงพรรณนาจะกล่าวถึงสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณจะใช้วิธีทางเศรษฐมิติในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พร้อมทั้งพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้า

## วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลแบบทุติยภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลทางเอกสาร บทความ วารสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จำนวนประชากรของประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำสุดแบบรายปีระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 รวมทั้งหมด 21 ปี โดยแหล่งที่มาของการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มูลค่าการค้า แบ่งออกเป็น มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก เก็บรวบรวมจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
2. อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) และจำนวนประชากรของประเทศไทยเก็บรวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย
3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย (Nominal GDP) เก็บรวบรวมจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
4. จำนวนประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย ดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เก็บรวบรวมจากธนาคารโลก
5. การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เก็บรวบรวมจากบทความ หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. รูปแบบการใช้อัตราภาษีศุลกากร เก็บรวบรวมจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

## วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งจะเป็นการศึกษาภาพรวมของสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน

2. จากวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อ 1) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการนำข้อมูลทศนิยมที่ได้เก็บรวบรวมมาทำการสร้างตัวแบบสมการต่อเนื่องโดยการคำนวณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two - Stage Least Squares: 2SLS) เนื่องจากการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ของระบบสมการต่อเนื่อง (Simultaneous-Equation Model) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นจะทำให้ผลการประมาณการแบบจำลองน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อตัวแปรอิสระและค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน

3. จากวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อ 2) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จากนั้นจึงนำแบบจำลองที่ได้มาทำการพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้า และดุลการค้าของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยโปรแกรม EViews ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Analysis)

## แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผู้ศึกษาได้สร้างระบบสมการประกอบด้วยแบบจำลองการนำเข้าและส่งออกโดยมีรายละเอียดดังนี้

### 1. แบบจำลองการส่งออก (EX)

แบบจำลองการส่งออก ถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ต่อจำนวนประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รูปแบบอัตราภาษีศุลกากร โดยสามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบฟังก์ชันได้ดังนี้

$$EX = f(EXC, NGDPMM, POPMM, CPITH, CPIMM, OPEN, POL, TAX)$$

โดยที่ EX = มูลค่าการส่งออก (ดอลลาร์สหรัฐ) จากประเทศไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

EXC = อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ)

NGDPMM = รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งคำนวณจาก  
POPMM สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อจำนวนประชากรของ  
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)

CPITH = ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
CPIMM ซึ่งคำนวณจากอัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยต่อดัชนีราคา  
ผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

OPEN = การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย  $\begin{cases} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงเวลาก่อนเปิดประเทศ} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงเวลาเปิดประเทศ (ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป)} \end{cases}$

POL = สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย  $\begin{cases} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองปกติ} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองไม่ปกติ} \\ \text{(ปี พ.ศ. 2545 2546 และ 2550)} \end{cases}$

TAX = รูปแบบการใช้อัตรภาษีศุลกากร  
โดย  $\begin{cases} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงไม่มีการใช้อัตรภาษีศุลกากรต่ำสุด} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงมีการใช้อัตรภาษีศุลกากรต่ำสุด} \\ \text{(ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป)} \end{cases}$

$U_1$  = ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)

## 2. แบบจำลองการนำเข้า (IM)

แบบจำลองการนำเข้า ถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทยต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รูปแบบอัตราภาษีศุลกากร โดยสามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบฟังก์ชันได้แก่

$$IM = f(EXC, NGDPTH, POPTH, CPITH, CPIMM, OPEN, POL, TAX)$$

โดยที่ IM = มูลค่าการนำเข้า (ดอลลาร์สหรัฐ) จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มาประเทศไทย

EXC = อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ)

NGDPTH = รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)

CPITH = ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
CPIMM ซึ่งคำนวณจากอัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

OPEN = การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย  $\begin{cases} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงเวลาก่อนเปิดประเทศ} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงเวลาเปิดประเทศ (ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป)} \end{cases}$

POL = สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย  $\begin{cases} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองปกติ} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองไม่ปกติ} \end{cases}$   
(ปี พ.ศ. 2545 2546 และ 2550)

TAX = รูปแบบการใช้อัตราภาษีศุลกากร  
 โดย  $\left\{ \begin{array}{l} 0 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงไม่มีการใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด} \\ 1 - \text{ถ้าอยู่ในช่วงมีการใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด} \end{array} \right.$   
 (ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป)

$U_2$  = ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)

### นิยามศัพท์

**การส่งออก (Exports)** หมายถึง การส่งออกสินค้าใดๆ จากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยมูลค่าสินค้าออกคำนวณมาจากราคาที่ไม่รวมค่าระวางและประกันภัยสินค้า

**การนำเข้า (Imports)** หมายถึง การนำเข้าสินค้าใดๆ จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มายังประเทศไทย โดยมูลค่าสินค้านำเข้าคำนวณมาจากราคาที่ไม่รวมค่าระวางและประกันภัยสินค้า

**การค้าระหว่างประเทศ (International Trade)** หมายถึง การซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์โดยมีทั้งการนำเข้าและส่งออก

**ดุลการค้า (Trade Balance)** หมายถึง การเปรียบเทียบผลต่างสุทธิระหว่างมูลค่าสินค้าออก เอฟโอบี (ราคาที่ไม่รวมค่าระวางและประกันภัยสินค้า) กับมูลค่าสินค้าเข้า เอฟโอบี ที่ได้ปรับตามคำนิยามของดุลการชำระเงิน ตามคู่มือการจัดทำสถิติดุลการชำระเงินฉบับที่ 6 (BPM6) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว โดยคำนวณจากข้อมูลการส่งออก-นำเข้าที่ได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

**ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI)** หมายถึง ตัวเลขทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคซื้อหามาบริโภคเป็นประจำ โดยเปรียบเทียบกับราคาในปีที่กำหนดไว้เป็นปีฐาน สามารถใช้เป็นตัววัดระดับราคาสินค้าภายในประเทศ ซึ่งจะบอกถึงปริมาณเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น ถ้าระดับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้รายได้ที่แท้จริงของประชาชนน้อยลง เนื่องจากสามารถซื้อสินค้าได้น้อยลงกว่าเดิม

## บทที่ 2

### การตรวจเอกสาร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการค้าประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

#### แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

##### ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Theory)

ปัจจุบันการให้ความหมายของ “ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ” มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน จากการศึกษาพบว่าได้มีผู้ให้คำจำกัดความหรือความหมายไว้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาเสนอพอสังเขปดังนี้ (วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ, 2555)

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศ โดยประเทศที่ทำการซื้อขายสินค้าระหว่างกัน เรียกว่า "ประเทศคู่ค้า" สินค้าที่แต่ละประเทศซื้อเรียกว่า "สินค้าเข้า" (Imports) และสินค้าที่แต่ละประเทศขายไปเรียกว่า "สินค้าออก" (Exports) ประเทศที่ซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เรียกว่า "ประเทศผู้นำเข้า" ส่วนประเทศที่ขายสินค้าให้ต่างประเทศ เรียกว่า "ประเทศผู้ส่งสินค้าออก" โดยทั่วไปแล้วแต่ละประเทศจะมีฐานะเป็นทั้งประเทศ ผู้นำสินค้าเข้า และประเทศผู้ส่งสินค้าออกในเวลาเดียวกัน เพราะประเทศต่าง ๆ มีการผลิตสินค้าแตกต่างกัน การค้าระหว่างประเทศจึงเกิดขึ้นเนื่องจากประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าได้ด้วยต้นทุนไม่เท่ากัน ประเทศที่สามารถผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งด้วยต้นทุนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ประเทศนั้นจะเป็นผู้ผลิตและส่งสินค้าไปขาย สาเหตุที่ประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่างกันเพราะว่า มีความแตกต่างในปริมาณและทรัพยากร ประกอบกับความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ส่งผลให้สินค้าบางชนิดสามารถผลิตได้ในบางพื้นที่เท่านั้น ประเทศที่มีทรัพยากรในการผลิตมาก จะได้เปรียบในการผลิตสินค้าที่ต้องใช้ทรัพยากรนั้นเป็นปัจจัยการผลิต เพราะถ้าราคาของปัจจัยการผลิตต่ำ จะมีผลให้ต้นทุนการผลิตตลอดจนราคาขายต่ำไปด้วย ประเทศจึงควรผลิตสินค้าดังกล่าวเพื่อส่งออก และนำเข้าสินค้าที่ขาดแคลน หรือสินค้าที่มีราคาสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความมากน้อย

ของทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดต้นทุนให้ต่ำกว่าประเทศอื่นเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น ความชำนาญของประชากร ระดับเทคโนโลยี เป็นต้น

### ทฤษฎีการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ (Absolute Advantage Theory)

ทฤษฎีการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ ผู้เสนอแนวคิดทฤษฎีนี้ คือ อדם สมิท โดยกล่าวว่า ประเทศต่างๆ จะมีความสามารถในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดไม่เท่าเทียมกัน ในการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งจำนวนเท่ากัน ประเทศหนึ่งจะผลิตได้ด้วยปริมาณแรงงานน้อยกว่าอีกประเทศหนึ่ง เช่นนี้ ถือว่าเป็นการได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Absolute Advantage) และเป็นต้นเหตุของการค้าระหว่างประเทศ การได้เปรียบโดยสมบูรณ์นอกจากแสดงให้เห็นว่าประเทศใดควรผลิตสินค้าชนิดใดเพื่อส่งออกแล้วยังแสดงให้เห็นว่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มความมั่งคั่งให้กับประเทศคู่ค้าทั้งสองด้วย (วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ, 2555)

### ทฤษฎีการได้เปรียบสัมพัทธ์หรือได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Relative or Comparative Advantage Theory)

การได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ริคาร์โด ได้กล่าวถึงทฤษฎีว่าได้ทำการปรับปรุงทฤษฎีการได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ต่อจาก อדם สมิท และเขียนไว้ในบทที่ 7 ของหนังสือชื่อ Principle of Political Economy and Taxation แสดงให้เห็นว่าไม่ใช่เพียงทฤษฎีได้เปรียบสมบูรณ์เท่านั้นที่ทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศการได้เปรียบสัมพัทธ์ก็ทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้เพราะปัจจัยการผลิตไม่มีการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ การได้เปรียบในการผลิตของสินค้าต่างๆ จึงปรากฏออกมาในรูปของการได้เปรียบโดยสัมพัทธ์ (วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ, 2555)

- 1) ดำเนินการผลิตตามหลักการแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) คือ การเลือกผลิตแต่สินค้าที่ประเทศนั้นมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงและมีต้นทุนการผลิตต่ำ
- 2) ไม่มีการเก็บภาษีคุ้มกัน (Protective Duty) เพื่อคุ้มครองช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศ คงเก็บแต่ภาษีศุลกากรเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ
- 3) ไม่ให้สิทธิพิเศษหรือกีดกันสินค้าของประเทศใดประเทศหนึ่ง มีการเก็บภาษีอัตราเดียว และให้ความเป็นธรรมแก่สินค้าของทุกประเทศเท่าๆ กัน

4) ไม่มีข้อจำกัดทางการค้า (Trade Restriction) ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ ไม่มีการควบคุมการนำเข้าหรือการส่งออกที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ ยกเว้นการควบคุมสินค้าบางอย่างที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ศีลธรรมจรรยา หรือความมั่นคงของรัฐเท่านั้น

### ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)

ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาส ฮาร์เบอร์เลอร์ ได้กล่าวว่า เป็นผู้นำต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เป็นค่าเสียโอกาสจากการนำปัจจัยการผลิตไปทำการผลิตสินค้าชนิดหนึ่ง แทนที่จะนำไปผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ต้นทุนค่าเสียโอกาสนี้ อาจปรากฏในสภาพต้นทุนค่าเสียโอกาสคงที่ (Constant Opportunity Cost) ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มขึ้น (Increasing Opportunity Cost) และต้นทุนค่าเสียโอกาสลดลง (Decreasing Opportunity Cost) (วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ, 2555)

ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาส ได้กล่าวถึงว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาสของฮาร์เบอร์เลอร์คือ ราคาสัมพัทธ์ (Relative Price) ของสินค้าต่าง ๆ ซึ่งกำหนดโดยต้นทุนที่ต่างกัน ต้นทุนสินค้าชนิดหนึ่งไม่ใช่จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตชนิดนั้น แต่จะเป็นปริมาณสินค้าชนิดอื่นที่ไม่ได้ผลิต เพราะต้องเสียสละปัจจัยไปผลิตสินค้าดังกล่าวแทน ในกรณีที่มีสินค้าอื่น ๆ หลายชนิดที่ต้องเสียสละปัจจัยการผลิตไป โดยจะถือสินค้าชนิดที่มีราคาสูงสุดเป็นตัวกำหนดต้นทุนค่าเสียโอกาสของสินค้าที่ผลิตขึ้นมา ดังนั้น ถ้าหากพิจารณาในแง่ของต้นทุนค่าเสียโอกาส การผลิตส่วนมากจะมีลักษณะแบบต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจัยผลิตชนิดเดียวกันแต่มีความสามารถในการผลิตสินค้าต่างชนิดกัน ฉะนั้นปัจจัยการผลิตที่เคยผลิตสินค้าชนิดหนึ่งเมื่อต้องเปลี่ยนให้ไปผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่งย่อมจะผลิตสู้อย่างปัจจัยการผลิตเดิมที่ทำอยู่ก่อนไม่ได้ (ธีระพงษ์ เขมฤกษ์อำพล, 2521)

### ทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกและนำเข้า

#### ทฤษฎีอุปทานการส่งออก

อุปทานการส่งออกจะคล้ายกับอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand) คือ อยู่ภายใต้ข้อสมมติให้มีการทดแทนกันอย่างสมบูรณ์ ระหว่างสินค้าส่งออกกับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศซึ่งคล้ายกรณีของการนำเข้า โดยพิจารณาอุปทานการส่งออกเป็นอุปทานส่วนเกินของอุปทานภายในประเทศ ดังนั้น สามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$X = S - D \quad (2.1)$$

โดยที่  $S =$  อุปทานภายในประเทศ  
 $D =$  อุปสงค์ภายในประเทศ

$S$  จะขึ้นอยู่กับระดับราคา ( $P$ ) และปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ( $Q$ ) ส่วน  $D$  จะขึ้นอยู่กับระดับราคา ( $P$ )

$$X = S(P, Q) - D(P)$$

จะเห็นได้ว่าประเทศใดจะกลายเป็นผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกขึ้นอยู่กับราคาดุลยภาพในประเทศ ว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าราคาต่างประเทศ ในกรณีสินค้าที่ผลิตในประเทศสามารถทดแทนกับสินค้าต่างประเทศได้อย่างดี เราสามารถใช้ตัวแปร  $P$  เป็นตัวแปรระดับราคาสำหรับสินค้าดังกล่าวซึ่งเท่ากันทั้งในและนอกประเทศในกรณีที่ผู้ส่งออกตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างการขายในตลาดภายในประเทศกับ

### ทฤษฎีอุปสงค์การนำเข้า

ทฤษฎีอุปสงค์ (ภาณุพงษ์ นิธิประภา, 2531) การนำเข้าสินค้าในกรณีที่สามารถทดแทนสินค้าที่ผลิตในประเทศได้อย่างสมบูรณ์ จะไม่มีความแตกต่างระหว่างสินค้าทั้งสองชนิดในสายตาของผู้บริโภค สินค้านำเข้า ( $M$ ) จึงเป็นเพียงส่วนต่างระหว่างปริมาณความต้องการ ( $D$ ) และปริมาณเสนอขายภายในประเทศ ( $S$ ) ในระดับราคาหนึ่ง ( $P$ ) ปริมาณนำเข้าจะเท่ากับปริมาณของ Excess Demand ( $D-S$ ) ดังนั้น

$$M = D - S \quad (2.2)$$

ปริมาณความต้องการขึ้นอยู่กับราคาและระดับรายได้หรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ( $Y$ ) ขณะที่ปริมาณเสนอขายขึ้นอยู่กับราคา ( $P$ ) และเงื่อนไขของการผลิตในประเทศ ( $Z$ ) จากสมการ (2.2) เขียนสมการได้ ดังนี้

$$M = D(Y, P) - S(P, Z)$$

ดังนั้น  $M = (P, Y, Z)$  ;  $M_1 < 0$ ,  $M_2 > 0$ ,  $M_3 < 0$

เมื่อ  $M1 = \frac{\partial M}{\partial P}$ ,  $M2 = \frac{\partial M}{\partial Y}$  และ  $M = \frac{\partial M}{\partial Z}$

ขณะที่ระดับรายได้หรือระดับของกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ความต้องการสินค้าและ Excess เพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องนำสินค้าเข้าเพิ่มมากขึ้น หากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการผลิต เช่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ภาวะฝนแล้งในกรณีสินค้าเกษตร หรือมีการขยายขนาดการผลิตของโรงงานในกรณี สินค้าอุตสาหกรรม สินค้านำเข้าจึงอาจเพิ่มหรือลดลงแล้วแต่ลักษณะของเงื่อนไขในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาสูงขึ้น Excess Demand ลดลงทำให้ความต้องการนำเข้าลดน้อยลงด้วย Import Demand จึงเป็นเสมือน Excess Demand ของสินค้าภายในประเทศนั่นเอง

### แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติ ประเภทตัวแบบสมการต่อเนื่อง (Simultaneous-Equation Model)

ปัจจุบันได้มีการนำเศรษฐมิติไปใช้งานอย่างแพร่หลาย ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค ทั้งนี้เพราะมีความสะดวกในการวิเคราะห์โดยอาศัยคอมพิวเตอร์และโปรแกรมการคำนวณต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่อย่างมากมาย การประยุกต์ในวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค เช่น คำถามสมการอุปสงค์ สมการอุปทาน สมการต้นทุน และนำความรู้ที่ได้จากการคำนวณเหล่านี้ ไปวางแผนการดำเนินงานทางธุรกิจ เช่น การวางแผนการตลาด การตั้งราคา และเพื่อการพยากรณ์ยอดขาย กำไร เป็นต้น สำหรับการประยุกต์ทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค เช่น การนำไปพยากรณ์การเติบโตของระบบเศรษฐกิจ การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรเศรษฐกิจเชิงมหภาค เช่น ผลของการเสื่อมค่าของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออก หรือ ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อการลงทุน เป็นต้น

การกำหนดตัวแบบทางเศรษฐมิติ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางเศรษฐกิจสามารถกำหนดได้ 2 ประเภทหลัก ประเภทแรกเป็นตัวแบบที่มีเพียงสมการเดียว และประเภทที่สอง คือ ตัวแบบสมการต่อเนื่อง ซึ่งเป็นตัวแบบที่ประกอบไปด้วยหลาย ๆ สมการ และแต่ละสมการมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องซึ่งกันและกัน ข้อแตกต่างที่สำคัญคือ ตัวแปรที่กำหนดทางขวามือของสมการของตัวแบบสมการเดียวจะกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระเสมอ ในขณะที่ตัวแปรที่ปรากฏทางขวามือของสมการที่อยู่ในตัวแบบระบบสมการต่อเนื่อง อาจจะเป็นตัวแปรอิสระ (ตัวแปรภายนอก: Exogenous Variables) หรือตัวแปรตาม (ตัวแปรภายใน: Endogenous Variables) ได้

ภายใต้รูปแบบระบบสมการต่อเนื่อง สามารถจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สนใจให้อยู่ในรูประบบสมการ ซึ่งเรียกว่า “ระบบสมการโครงสร้าง” ระบบสมการโครงสร้างประกอบด้วยกลุ่มสมการซึ่งแต่ละสมการอาจจะเป็นสมการพฤติกรรม หรือสมการที่สร้างขึ้นตามนิยาม อาทิ ระบบสมการโครงสร้างของการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติภายใต้ระบบเศรษฐกิจปิด ตามแนวคิดของ Keynes เขียนได้ดังนี้

$$Y_t = C_t + I_t + G_t \quad (2.3)$$

$$C_t = a_0 + a_1 Y_t + u_{1t} \quad (2.4)$$

$$I_t = b_0 + b_1 Y_t + b_2 Y_{t-1} + u_{2t} \quad (2.5)$$

สมการที่ 3 เป็นสมการที่สร้างขึ้นตามคำนิยามของรายได้ประชาชาติ ( $Y_t$ ) ซึ่งประกอบไปด้วย รายจ่ายเพื่อการบริโภค ( $C_t$ ) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ( $I_t$ ) และรายจ่ายของรัฐบาล ( $G_t$ ) สมการที่ 4 เป็นสมการการบริโภค และสมการที่ 2.5 เป็นสมการการลงทุน ทั้งสมการที่ 4 และสมการที่ 5 เป็นสมการพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะแสดงความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปรในสมการ

ตัวแปรที่บรรจุในแต่ละสมการประกอบด้วยตัวแปรภายใน (Endogenous Variables) และตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) ตัวแปรภายในเป็นตัวแปรที่ค่าของมันถูกกำหนดโดยตัวแปรอื่นๆ ในระบบสมการ ตามตัวอย่างที่ยกมา มีตัวแปรประเภทนี้ 3 ตัว คือ  $Y_t$ ,  $C_t$  และ  $I_t$  สำหรับตัวแปรภายนอก หมายถึง ตัวแปรที่ไปกำหนดค่าของตัวแปรอื่นแต่ไม่มีตัวแปรอื่นในระบบสมการกำหนดค่าของมัน ตามตัวอย่างมีตัวแปรภายนอก 2 ตัว คือ  $G_t$  และ  $Y_{t-1}$

ตามตัวอย่างข้างต้น  $a_0$ ,  $a_1$ ,  $b_0$ ,  $b_1$ ,  $b_2$  เป็นค่าพารามิเตอร์ของระบบสมการโครงสร้าง ค่าพารามิเตอร์แต่ละตัวแสดงถึงผลกระทบโดยตรง ของตัวแปรทางขวามือของสมการต่อตัวแปรภายใน ผลกระทบทางตรงนี้มักมีชื่อเรียกทางเศรษฐศาสตร์ที่คุ้นเคยกัน เช่น ค่าแนวโน้มเพิ่ม ค่าแนวโน้มเฉลี่ย เป็นต้น สำหรับผลกระทบทางอ้อม เช่น ผลกระทบของการบริโภคที่มีต่อการลงทุน ซึ่งผลกระทบโดยอ้อมนี้หาได้โดยการหาคำตอบจากระบบสมการ

การคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ของตัวแบบที่มีสมการเดียวทั้งที่เป็นตัวแบบ Simple Regression Models และ Multiple Regression Models นิยมใช้วิธีคำนวณของ Ordinary Least Squares (OLS) ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีที่ง่ายและให้ตัวคำนวณที่มีคุณสมบัติที่ดี อย่างไรก็ตาม การใช้วิธี OLS คำนวณหาค่าพารามิเตอร์สำหรับตัวแบบสมการต่อเนื่องจะมีปัญหา เนื่องจากตัวคำนวณที่ได้จะไม่มีความสัมพันธ์ที่ดี ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาวิธีการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ของ

ระบบสมการต่อเนื่องโดยวิธีอื่นที่จะให้คุณสมบัติของตัวคำนวณที่ดี ซึ่งสำหรับการศึกษาค้นคว้านี้ ได้เลือกนำวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (2SLS) ด้วยโปรแกรม EViews มาใช้ สำหรับรายละเอียดและวิธีการใช้โปรแกรมในการคำนวณนั้น ผู้ที่สนใจศึกษาสามารถศึกษาได้จากหนังสือเศรษฐมิติ สองหน้า 155 ถึง หน้า 162 (ถวิล นิลใบ, 2555)

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (2541) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกของประเทศไทย ยุทธศาสตร์และแนวทางแก้ไข เนื่องจากปี 2539 การส่งออกประสบปัญหาอย่างหนักทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย จากการศึกษาได้สรุปผลว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก ได้แก่ สภาวะการค้าระหว่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนปัจจัยในด้านสภาพคล่อง ปัจจัยทางด้านโครงสร้าง ซึ่งในปี พ.ศ. 2539 ที่ไทยประสบปัญหาส่งออกเนื่องจากผลกระทบจากสภาวะการค้าระหว่างประเทศมีการขยายตัวไม่สูงมาก และจากการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดของธนาคารแห่งประเทศไทยทำให้ขาดสภาพคล่องจนส่งผลกระทบต่อส่งออกซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศยุทธศาสตร์ในการส่งออก ในสภาวะที่เราอยู่ในสภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาส่งออกจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในระยะสั้น ยุทธศาสตร์ที่ควรทำคือการจัดการด้านเศรษฐกิจมหภาค เช่น ลดอัตราดอกเบี้ย ใช้มาตรการควบคุมกิจการธนาคารและระบบสถาบันการเงินที่ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ กู้เงินจากต่างประเทศเพื่อส่งเสริมสภาพคล่องของผู้ส่งออกผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและการนำเข้าเพิ่มประสิทธิภาพของรัฐ ใช้เวทีระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาภูมิภาค ส่วนยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างสิ่งที่ควรดำเนินการคือ การปรับโครงสร้างการผลิต การพัฒนาผู้ประกอบการและแรงงาน การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น เหล่านี้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาค่าที่จะช่วยเหลือการส่งออกของประเทศได้

พชร สิ้นสวัสดิ์ (2542) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาการค้าประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทางอำเภอแม่สอด จ.ตาก กล่าวว่าการค้าประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จะมีการขยายตัวมากขึ้น และประเทศไทยจะมีการขยายตัวมากขึ้น และประเทศไทยจะเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้าได้อย่างมั่นคงนั้น ควรมีการส่งเสริมในด้านการสร้างสัมพันธ์อันดีกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เร่งเจรจาให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ลดอากรขาเข้าสินค้า ให้เป็นไปตามข้อตกลงอาเซียนโดยเร็ว รวมทั้งลดมาตรการกีดกันทางการค้า เสริมสร้างความเสมอภาคและการค้าเสรีเพิ่มมากขึ้น และต้องเสนอความช่วยเหลือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา วิชาการ ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางขนส่ง ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริม

อุตสาหกรรมที่จำเป็น และมีมาตรการส่งเสริมการส่งออกหรือการค้าประเทศ หรือมาตรการบริการบริการของกรมศุลกากรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และกว้างขวาง

เกวลิน ตั้งคำ (2544) ได้ทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าและอุปสงค์การส่งออก รวมทั้งเปรียบเทียบค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าและอุปสงค์การส่งออกต่อรายได้ ราคา อัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณการนำเข้า และปริมาณการส่งออก โดยแบ่งช่วงระยะเวลาในการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ประเทศไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2538 - มิถุนายน 2540 และช่วงที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 - ธันวาคม 2542 ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนนโยบายการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาลไทยต่อประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ผลการศึกษาอุปสงค์การนำเข้าของไทยในช่วงระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเข้า คือ รายได้ที่แท้จริงของประเทศไทย ระดับราคาเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้านำเข้าและราคาสินค้าขายส่ง ส่วนค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าต่อราคามีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าต่อรายได้ ดังนั้น การใช้นโยบายทางด้านราคาจะส่งผลการเปลี่ยนแปลงการนำเข้ามากกว่าการใช้นโยบายทางด้านรายได้ สำหรับอุปสงค์การนำเข้าของไทยในช่วงที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเข้า คือ รายได้ที่แท้จริงของประเทศไทย ระดับราคาเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้านำเข้าและราคาสินค้าขายส่ง และปริมาณการนำเข้าในเดือนที่ผ่านมา ส่วนค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าต่อราคามีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าต่อปริมาณการนำเข้าในเดือนที่ผ่านมา และรายได้ตามลำดับ การใช้นโยบายทางด้านราคาจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการนำเข้ามากกว่านโยบายทางด้านปริมาณการนำเข้าในเดือนที่ผ่านมาและรายได้ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาอุปสงค์การนำเข้าของไทยทั้ง 2 ช่วงนั้น นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่รัฐบาลควรนำมาใช้ในการควบคุมการนำเข้า คือ นโยบายทางด้านราคา ผลการศึกษาอุปสงค์การส่งออกของประเทศไทยในช่วงที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออก คือ ระดับราคาเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้าส่งออกของไทยและราคาสินค้าส่งออกของโลก ส่วนค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การส่งออกต่อราคามีค่ามากที่สุด ดังนั้นการใช้นโยบายทางด้านราคาจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาอุปสงค์การส่งออกของไทยในช่วงที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออก คือ รายได้ที่แท้จริงของโลก และปริมาณการส่งออกในเดือนที่ผ่านมา ส่วนค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การส่งออกต่อปริมาณการส่งออกในเดือนที่ผ่านมา มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ ค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การส่งออกต่อรายได้ ดังนั้นการใช้นโยบายทางด้านปริมาณการส่งออกในเดือนที่ผ่านมาจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมากกว่าการใช้นโยบายทางด้านรายได้ เมื่อเปรียบเทียบการศึกษารูปสงค์การส่งออกของไทยทั้ง 2 ช่วง

พบว่าในช่วงที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่นั้น นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่รัฐบาลควรนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการส่งออก คือ นโยบายทางด้านราคา แต่ภายหลังจากที่ได้เปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่รัฐบาลควรนำมาใช้ คือ นโยบายทางด้านปริมาณการส่งออก

ยุพเรศ บุญยงค์ (2548) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกของประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์แบบสมการถดถอยเชิงซ้อน ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับราคาส่งออกต่อระดับราคาโลก มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าส่งออกที่แท้จริง ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศคู่ค้า และอัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการส่งออกที่แท้จริง ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาสมการอุปสงค์การนำเข้าปรากฏว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับมูลค่าการนำเข้าที่แท้จริง ส่วนรายได้ประชาชาติ มูลค่าการนำเข้าสินค้า สัดส่วนสินทรัพย์ต่อต่างประเทศสุทธิต่อราคานำเข้า และทุนสำรองระหว่างประเทศต่อระดับราคานำเข้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่านำเข้าที่แท้จริง ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

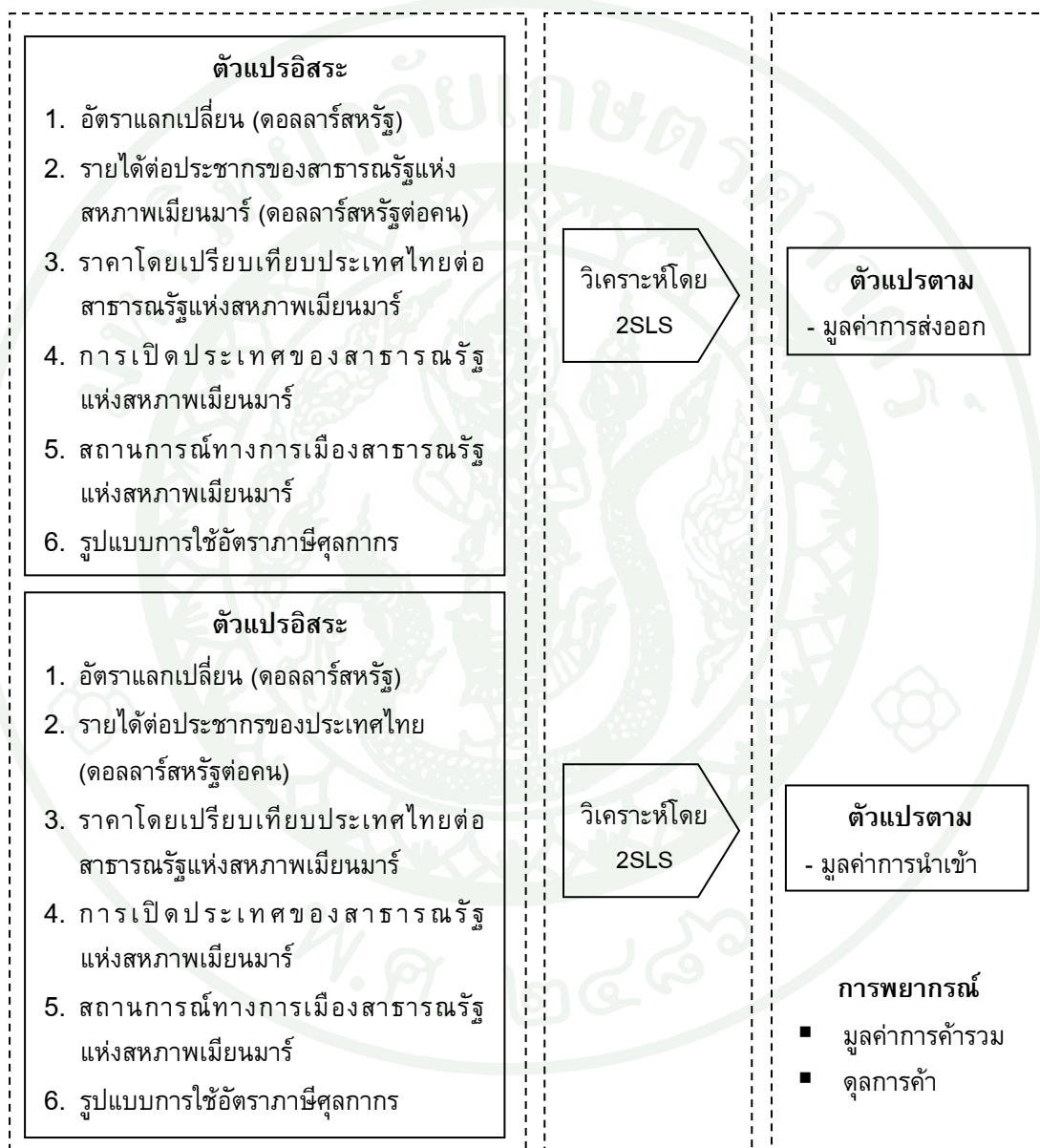
เอกวุธ ชัยมูติ (2548) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย รวมถึงโครงสร้างการนำเข้า โดยทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2547 โดยใช้วิธีการประมาณฟังก์ชันด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยผลการศึกษาพบว่า ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศไทย ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ดัชนีราคาสินค้าเข้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นดัชนีราคาสินค้าเข้าไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และอัตราแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

จิรพรรณ ชัยพรหม (2549) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เสถียรภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปกลุ่มประเทศเอเชียใต้ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความไร้เสถียรภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปกลุ่มประเทศเอเชียใต้ ในช่วงปี พ.ศ. 2531 - 2547 โดยใช้ข้อมูลชุดติดยุติแบบอนุกรมเวลา ซึ่งแยกพิจารณา 3 ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ อินเดีย และปากีสถาน ใช้วิธีวิเคราะห์แบบเส้นตรงสหสัมพันธ์เชิงซ้อน โดยประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อคนของแต่ละประเทศเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกของไทยไปในเวลาตั้งกล่าว

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2555) ได้กล่าวถึงวิเคราะห์เศรษฐกิจการเงินสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF (International Monetary Fund) คาดว่าเศรษฐกิจสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ปี พ.ศ. 2555 - 2556 ยังขยายตัวต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 ส่วน EIU (Economist Intelligence Unit) ประเมินว่า ปี พ.ศ. 2555 - 2556 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 5.0 ปัจจัยสำคัญจากการคาดการณ์ว่าจะมีการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2556 ทำให้เป็นแรงขับเคลื่อนจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องในหลายภาคเศรษฐกิจ อาทิ ภาคพลังงาน อุตสาหกรรม และ สาธารณูปโภค เป็นต้น นอกจากนี้ด้านการค้าระหว่างประเทศคาดว่าจะ มีรายได้จากการส่งออก ก๊าซธรรมชาติในแหล่งใหม่ที่เริ่มส่งออกได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 และภาคการท่องเที่ยวที่ยังมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจากนักท่องเที่ยวจากยุโรปและสหรัฐอเมริกา ประกอบกับมีนักลงทุนจากต่างประเทศเดินทางเข้าไปสำรวจพื้นที่เพื่อมองหาช่องทางการลงทุน เสถียรภาพภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับปานกลาง อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพและมีทิศทางเดียวกับอัตราตลาด แต่มีแนวโน้มอ่อนค่าลงในอนาคต

### กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าประเทของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้ทำการกำหนดกรอบการศึกษาดังนี้



ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

## สมมติการศึกษា

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้เพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยกำหนดให้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย และตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่จะใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกและนำเข้ามูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน (EXC) รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (NGDP/POP) รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (NGDPMM/POPMM) ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (CPITH/CPIMM) การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (OPEN) สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (POL) และรูปแบบการใช้อัตราภาษีศุลกากร (TAX) โดยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

### มูลค่าการส่งออกของไทย

**สมมติฐานที่ 1** อัตราแลกเปลี่ยน (EXC) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

$$\frac{\partial EX}{\partial EXC} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร EXC เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้น เงิน 1 ดอลลาร์จะแปลงเป็นเงินบาทได้สูงขึ้นทำให้จูงใจให้ส่งออกมากขึ้นส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มสูงขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 2** รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (NGDPMM/POPMM) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

$$\frac{\partial EX}{\partial \left( \frac{NGDPMM}{POPMM} \right)} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร (NGDPMM/POPMM) เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อรายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่ง

สหภาพเมียนมาร์เพิ่มมากขึ้นทำให้มีอำนาจซื้อสูงขึ้นส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยไป  
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 3** ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
(CPITH/CPIMM) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

$$\frac{\partial EX}{\partial \left( \frac{CPITH}{CPIMM} \right)} < 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร (CPITH/CPIMM) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทย  
ต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่ง  
สหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นด้วย มูลค่าการส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
น้อยลงด้วย

**สมมติฐานที่ 4** การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (OPEN)  
สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

$$\frac{\partial EX}{\partial OPEN} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร OPEN เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดประเทศของสาธารณรัฐ  
แห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทำการเปิดประเทศ มูลค่าการ  
ส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 5** สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (POL) สามารถ  
อธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

$$\frac{\partial EX}{\partial POL} < 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร POL เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐ  
แห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
ไม่ปกติจะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ลดลงด้วย

**สมมติฐานที่ 6** อัตราภาษีศุลกากร (TAX) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

$$\frac{\partial EX}{\partial TAX} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร TAX เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงอัตราภาษีศุลกากรระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อมีการใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำสุดจะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นด้วย

**มูลค่าการนำเข้าของไทย**

**สมมติฐานที่ 7** อัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ (EXC) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยในทิศทางตรงข้าม

$$\frac{\partial IM}{\partial EXC} < 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร EXC เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยลดลงด้วย

**สมมติฐานที่ 8** รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (NGDPTH/POPTH) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

$$\frac{\partial IM}{\partial \left( \frac{NGDPTH}{POPTH} \right)} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร (NGDPTH/POPTH) เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ต่อประชากรของประเทศไทย ซึ่งเมื่อรายได้ต่อประชากรของประเทศไทย เพิ่มมากขึ้นมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 9** ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (CPITH/CPIMM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทย

$$\frac{\partial IM}{\partial \left(\frac{CPITH}{CPIMM}\right)} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร (CPITH/CPIMM) เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึง ราคาโดยเปรียบเทียบ ประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 10** การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (OPEN) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทย

$$\frac{\partial IM}{\partial OPEN} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร OPEN เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทำการเปิดประเทศมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย

**สมมติฐานที่ 11** สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (POL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทย

$$\frac{\partial IM}{\partial POL} < 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร POL เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ทางการเมืองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ไม่ปกติจะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยลดลงด้วย

**สมมติฐานที่ 12** อัตราภาษีศุลกากร (TAX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันข้ามกับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทย

$$\frac{\partial IM}{\partial TAX} > 0$$

กล่าวคือ ตัวแปร TAX เป็นตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงอัตราภาษีศุลกากรระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเมื่อมีการใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำสุดจะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย



### บทที่ 3

## สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

### สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ถือได้ว่ามีความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศไทยมา ยาวนานระหว่างปี พ.ศ. 2531 ที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้เปิดรับการค้าจากภายนอก อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ในปัจจุบันประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับต้นๆ ของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ต่อไปในอนาคตมีโอกาสที่จะสามารถพัฒนาการค้าและการ ลงทุนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากทั้งเหตุผลทางภูมิศาสตร์และในด้านทิศตะวันออกของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีพรมแดนติดกับติดกับไทยถึง 10 จังหวัด เป็นระยะทางยาว 2,401 กิโลเมตร ที่สามารถพัฒนาเป็นช่องทางการค้าของทั้งสองประเทศต่อไปในอนาคต

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในปี พ.ศ. 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 7,752.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่า 6,801.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0 แบ่งเป็นการส่งออกสินค้าจากประเทศไทย 3,728.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่า 3,105.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.69 การนำเข้าสินค้าจาก สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 4,025.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่า 3,694.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.25 แสดงข้อมูลดังตารางที่ 1 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2556 จะเห็นได้ว่ามูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยปีละ 2,334.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 เนื่องจากประเทศ ไทยเริ่มมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ แต่มูลค่าการส่งออก ของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน (ตารางที่ 3 และภาพที่ 2)

ตารางที่ 3 สถิติมูลค่าการค้าชายแดนของไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์รายปีระหว่าง  
ปี พ.ศ. 2534-2555

(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

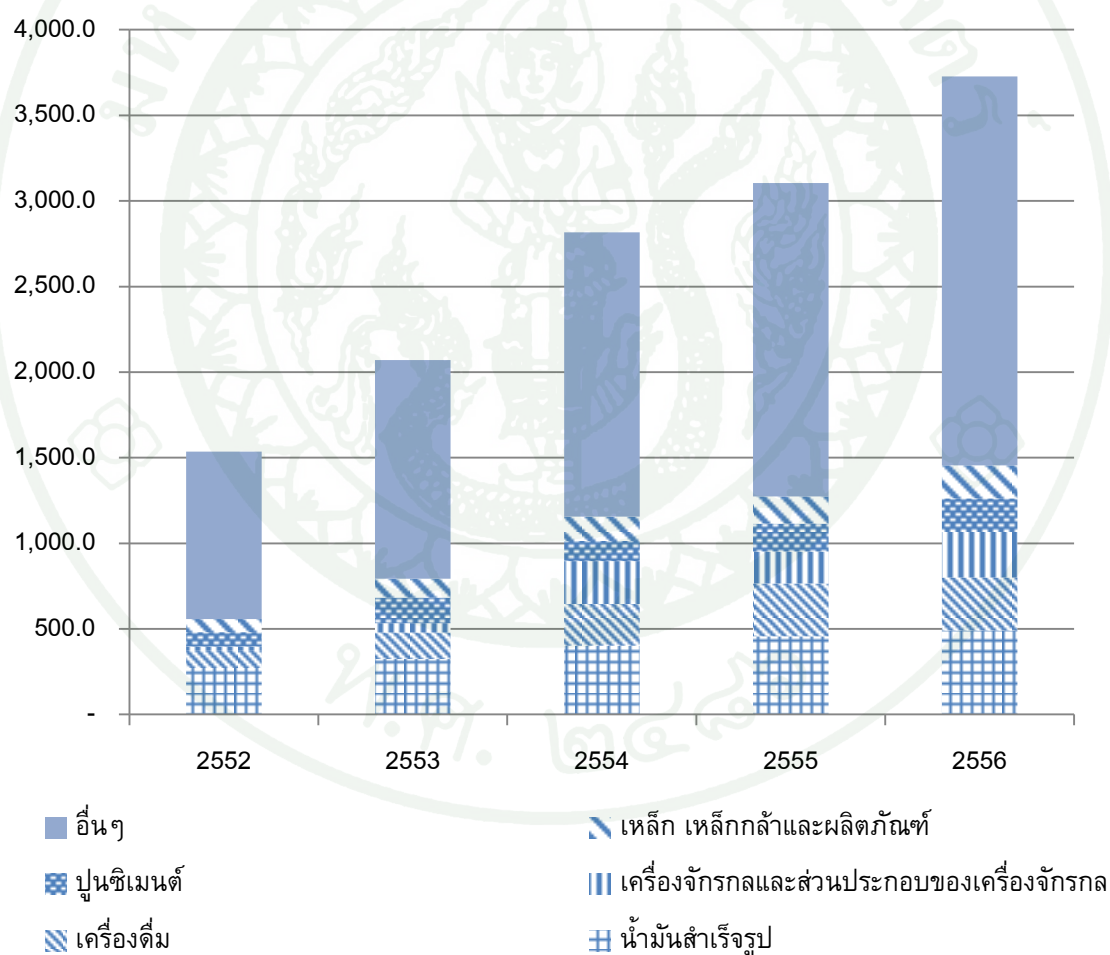
ปี พ.ศ.	มูลค่าส่งออก	มูลค่าการนำเข้า	มูลค่าการค้า	ดุลการค้า
2534	58.13	187.02	245.15	-128.89
2535	80.92	140.5	221.42	-59.58
2536	152.18	154.78	306.96	-2.60
2537	239.74	156.41	396.14	83.33
2538	348.84	220.85	569.68	127.99
2539	320.22	129.78	450.01	190.44
2540	414.48	86.11	500.59	328.37
2541	346.96	63.56	410.52	283.4
2542	396.32	111.90	508.22	284.42
2543	510.31	257.57	767.88	252.74
2544	356.24	803.63	1,159.87	-447.39
2545	323.76	902.52	1,226.28	-578.76
2546	437.90	901.44	1,339.34	-463.54
2547	607.01	1,347.07	1,954.08	-740.06
2548	711.98	1,786.97	2,498.95	-1,074.99
2549	756.35	2,321.09	3,077.44	-1,564.74
2550	957.88	2,301.52	3,259.40	-1,343.64
2551	1,331.34	3,376.24	4,707.58	-2,044.90
2552	1,544.66	2,781.68	4,326.34	-1,237.02
2553	2,073.04	2,813.76	4,886.80	-740.72
2554	2,845.85	3,485.94	6,331.79	-640.09
2555	3,127.05	3,674.01	6,801.06	-546.96
2556	3,727.31	4,025.61	7,752.92	-298.30

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

## การส่งออก

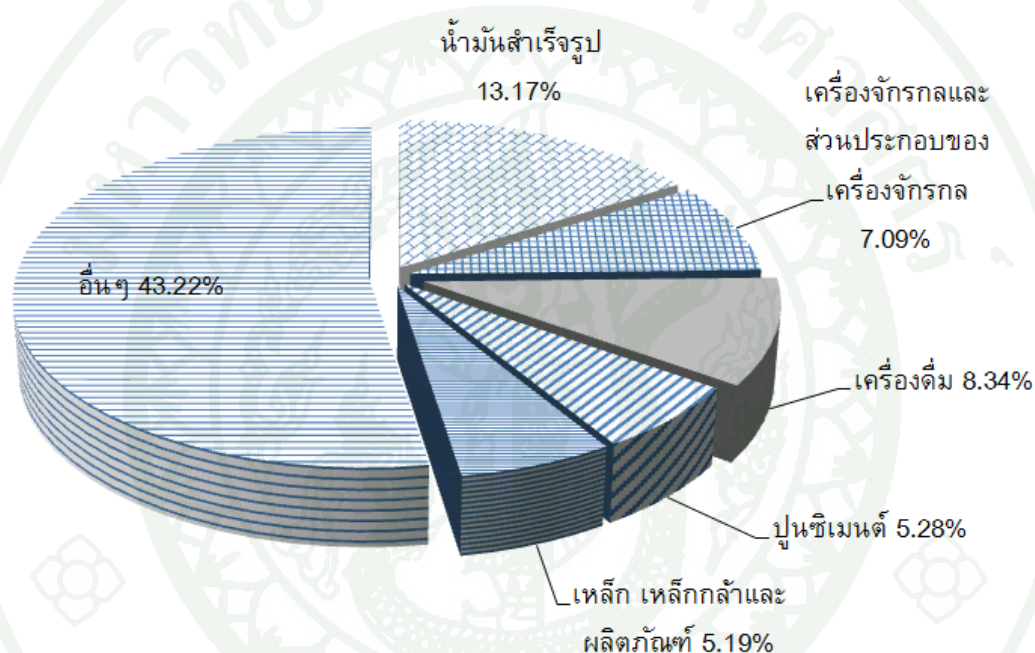
สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เครื่องดื่ม ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ผ้าฝ้าย รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว และผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ โดยพบว่าจากภาพที่ 3 สินค้าที่สินค้าส่งออกไปยังประเทศเมียนมาร์ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าทุติยภูมิ ทั้งนี้เนื่องจากเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตสินค้าดังกล่าวเพื่อใช้ในประเทศตนเองได้ โดยสินค้าดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็น โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศและขยายระบบสาธารณสุขไปภายในประเทศ

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ภาพที่ 4 สินค้าส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2552 - 2556  
ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ในปี 2556 ประเทศไทยส่งออกไปสินค้าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีมูลค่ารวม 3,727.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มจากปี 2555 ร้อยละ 16.69 โดยสินค้าส่งออกจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่สำคัญมากเป็นอันดับหนึ่งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 คือ น้ำมันสำเร็จรูป มีมูลค่า 490.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 13.17) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล มีมูลค่า 264.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 7.09) เครื่องดื่ม มีมูลค่า 310.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 8.34) ปูนซีเมนต์ มีมูลค่า 196.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 5.28) เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่า 193.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 5.19) และอื่นๆ มีมูลค่า 1,611.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 43.22) (ภาพที่ 5)



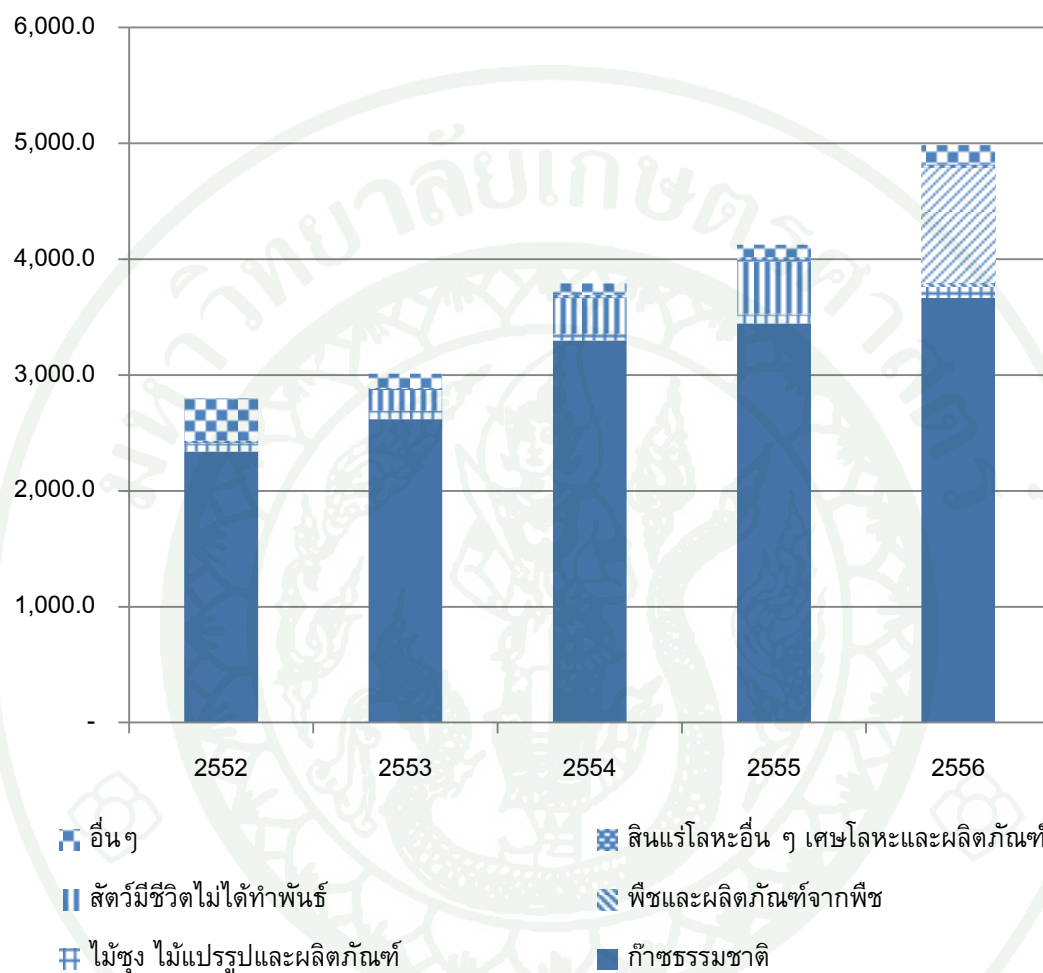
ภาพที่ 5 สัดส่วนการส่งออกสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2556 ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

### การนำเข้า

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สัตว์มีชีวิต ไม่ได้ทำพันธ์ ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และอื่นๆ โดยพบว่าสินค้านำเข้าที่มาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์โดยส่วนมากจะเป็นสินค้าขั้นปฐมภูมิ และวัตถุดิบจากธรรมชาติ

เนื่องจากประเทศเมียนมาร์อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งพลังงานดังกล่าว ซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศต่างๆ (ภาพที่ 6)

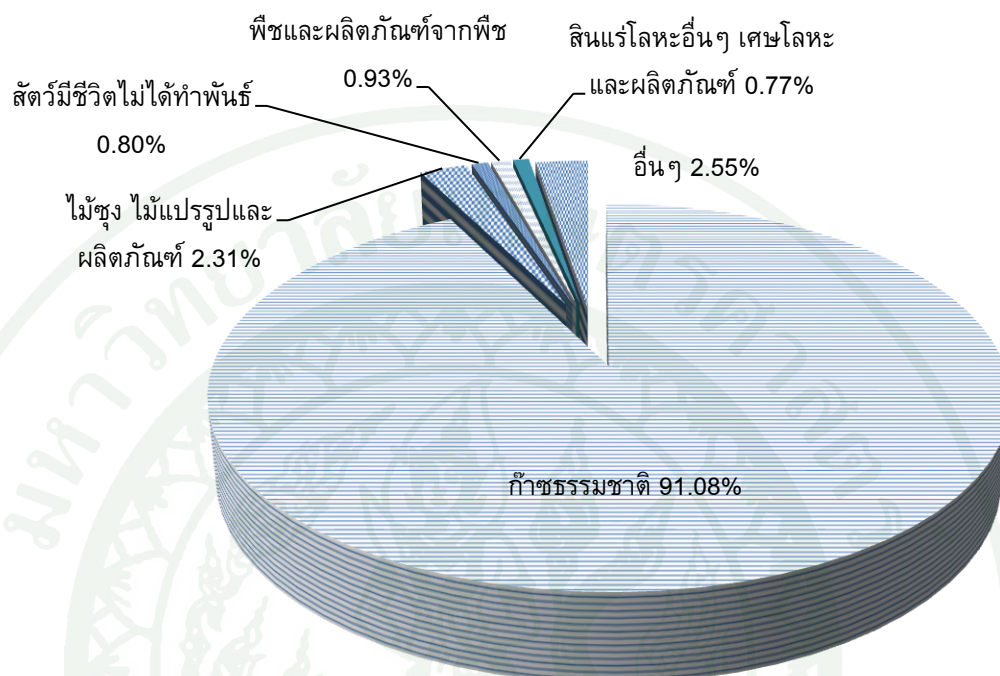
หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



**ภาพที่ 6** สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในปี พ.ศ. 2552 - 2556  
ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยนำเข้าสินค้าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีมูลค่ารวม 4,025.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มจากปี พ.ศ. 2555 ร้อยละ 8.25 โดยสินค้านำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่สำคัญมากเป็นอันดับหนึ่งมาโดยตลอดคือ ก้าชธรรมชาติ มีมูลค่า 3,441.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 91.08) ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่า 92.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 2.31) พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช มีมูลค่า 37.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 0.93) สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธ์ มีมูลค่า 32.25 ล้านดอลลาร์

สหรัฐ (ร้อยละ 0.80) สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่า 30.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 0.77) และอื่นๆ มีมูลค่า 102.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 2.55) (ภาพที่ 7)



ภาพที่ 7 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พ.ศ. 2556

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

### ภาวะการค้าและการลงทุนของไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบันมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเป็นสัดส่วนที่สูงมากของมูลค่าการส่งออก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเมียนมาร์อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งพลังงานดังกล่าว ซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศไทย ประเทศไทยนำเข้าก๊าซธรรมชาติในมูลค่าที่สูงและต่อเนื่องทำให้ภายหลังจึงทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาโดยตลอด โดยสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เครื่องดื่ม ปูนซีเมนต์ ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค เป็นต้น อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องถึงแม้จะมีปัญหาการปิดด่านการค้าชายแดนที่ติดต่อกับไทยบ่อย ขณะที่ภาวะการค้าได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งเข้าไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ต่อเนื่อง จึงเกิดการขาดแคลนสินค้าและเสียเปรียบจากประเทศคู่แข่งอื่นๆ โดยการค้าส่วนใหญ่

เป็นการค้ารายย่อยระบบเงินสด เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ผูกขาดโดยรัฐบาล และฐานะของรัฐบาลไม่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ประกอบกับระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ อัตราแลกเปลี่ยนเงินจืดสูงกว่าความเป็นจริงมาก ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทยด้านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีลักษณะที่แตกต่างจากชายแดนด้านอื่นๆ คือ ต้องการดำเนินการค้าอย่างเป็นระบบ หากติดปัญหาชนกลุ่มน้อย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการค้าตามพิธีการศุลกากรปกติได้ จึงเกิดการลักลอบทำการค้าตามช่องทางต่างๆ ในแนวชายแดนซึ่งมีต้นทุนการดำเนินการสูงกว่าช่องทางปกติ รวมไปถึงกฎระเบียบและมาตรการทางการค้าของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีการเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ รวมไปถึงข้อจำกัดจากปัญหาความไม่สงบภายในประเทศ ทำให้รูปแบบการค้ายังไม่สามารถพัฒนาเป็นระบบสากลได้ โดยเฉพาะการบริหารจัดการตามแนวชายแดนไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งประสบปัญหาความขัดแย้งของชนกลุ่มน้อยมาโดยตลอด

### สถานการณ์การเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ปัญหาทางการเมืองภายในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีรากฐานมาจากความผันผวนของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในช่วงกลางและปลาย พ.ศ. 2523 โดยเฉพาะกระแสการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย แต่ถูกฝ่ายกองทัพซึ่งเป็นกลุ่มอำนาจเดิมทำการปราบปรามอย่างรุนแรงเมื่อปลาย พ.ศ. 2531 การจัดตั้งรัฐบาลทหารซึ่งกุมอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ และมีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการจับกุมตัวนางออง ซาน ซู จี และสมาชิกพรรค NLD (National League for Democracy) ทำให้สถานการณ์ทางการเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นปัญหาระหว่างประเทศเรื่อยมา

ในช่วง พ.ศ. 2528 มีความพยายามจากหลายฝ่ายที่จะคลี่คลายสถานการณ์ทางการเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยให้รัฐบาลผ่อนปรนทางการเมือง ปูทางไปสู่การปรองดองแห่งชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแต่ก็ไม่ได้มีความคืบหน้า

ในช่วงปี พ.ศ. 2543 กระบวนการปรองดองแห่งชาติภายในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ดูจะเป็นไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจรจาทางการเมืองระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับนางออง ซาน ซู จี ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2543 โดยตลอดช่วงเวลาดังกล่าว มีการทยอยปล่อยตัว นักโทษการเมืองเป็นระยะและนำไปสู่การยกเลิกการกักบริเวณ นางออง ซาน ซู จี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2545 อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้น ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์กลับหยุดนิ่ง ไม่มีการพบปะหารือทางการเมืองอีก

รัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ยังคงเดินหน้าจับกุมผู้ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล รวมถึงการจับกุม นางออง ซาน ซู จี อีกครั้งเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2546 ซึ่งส่งผลให้ประชาคมระหว่างประเทศเริ่มหันมาดำเนินการกดดันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อย่างรุนแรงอีกครั้ง หลังจากที่ตกอยู่ในกระแสการกดดันจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการลงโทษของสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อยู่ในสภาวะวิกฤตอย่างรุนแรง

เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2546 รัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ประกาศปรับเปลี่ยนตัวบุคคลในรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์หลายตำแหน่ง ที่สำคัญได้แก่ การแต่งตั้งพลเอก ชิ่น ยุ้น เป็นนายกรัฐมนตรี พลโท โซ วิน เป็นเลขาธิการ 1 และ พลโท เต็ง เส่ง เป็นเลขาธิการ 2 ของสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ ทั้งนี้ การแต่งตั้งพลเอก ชิ่น ยุ้น ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น น่าจะสืบเนื่องมาจากพลเอก ชิ่น ยุ้น เป็นผู้มีความคิดเป็นกลาง สายตาประชาคมระหว่างประเทศ มีทักษะในการเจรจาและถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความคิดเป็นกลาง รูปแบบการปกครองของประเทศสหภาพเมียนมาร์ปกครองโดยคณะรัฐบาลทหารสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Military Council) โดยสภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council - SPDC) โดยมีประมุข พลเอกอาวุโสตัน ฉ่วย (Senior General Than Shwe) ประธานสภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ หัวหน้ารัฐบาล พลเอกชิ่น ยุ้น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ อู วิน อ่อง

พลเอกอาวุโสตันฉ่วยนั้น มีภาพพจน์ในด้านการบริหารประเทศที่ไม่ดีนักในสายตาประชาชนโดยเฉพาะในคราวที่ต้องเสียหายอย่างมากจากการปลดพลเอกชิ่นยุ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแต่ตนเองก็ทำได้ไม่ดีเท่า ซึ่งพลเอกชิ่นยุ้นนั้นเป็นผู้ที่มีหัวก้าวหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงเป็นผู้ที่มีสัมพันธ์อันดีต่อประชาคมต่างประเทศโดยเฉพาะอาเซียนและจีน การปลดครั้งนั้นส่งผลให้รัฐบาลของพลเอกตันฉ่วยบริหารงานด้านเศรษฐกิจผิดพลาด จนก่อให้เกิดความยากจนอดอยาก และที่สำคัญการบริหารงานผิดพลาดดังกล่าวส่งผลให้ราคาน้ำมันในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ถีบตัวสูงขึ้นอย่างมาก จนเกิดการเดินขบวนประท้วงโดยประชาชนและพระสงฆ์ขึ้นทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2550 และนำไปสู่การปราบปรามอย่างรุนแรงจากฝ่ายทหาร นอกจากนี้รัฐบาลชุดดังกล่าวยังบริหารงานผิดพลาดในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยภัยพิบัติจากพายุฮานกิส โดยสองเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดแรงกดดันจากต่างชาติเป็นอย่างมาก แม้แต่ประเทศจีน มิตรประเทศที่ซึ่งไม่ค่อยจะวิพากษ์วิจารณ์เรื่องในประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สักเท่าไร ก็ยังกล่าวตำหนิสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในเรื่องนี้ผ่านทางสหประชาชาติ ฉะนั้นคาดว่า การดำเนินการในคราวนี้เป็นไปเพื่อลดกระแสและไม่ให้เป็นการเสียหายไปมากกว่านี้ พลเอกตันฉ่วยจึงชู Roadmap “บันได 7 ขั้น” การเปลี่ยนแปลงประเทศ

ไปสู่ประชาธิปไตยโดยมีการเดินสายหาเสียงสนับสนุนไปทั่วประเทศ โดยพลเอกตานฉ่วยสัญญาว่าจะให้มีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปภายในปี พ.ศ. 2553

### การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

บุญญวัฒน์ จิตประคอง (2557) ในช่วงสองถึงสามปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เปลี่ยนผ่านประชาธิปไตยนับตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 เป็นต้นมา นั่นถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญอีกช่วงเวลาหนึ่งของการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในรอบ 20 ปี โดยรัฐบาลทหารสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศ และมีการออกกฎหมายการเลือกตั้ง การเลือกตั้งในครั้งนี้จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างมากที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประชาธิปไตย 7 ชั้น หรือ Road Map ขั้นตอนการดำเนินการไปสู่ประชาธิปไตยของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 7 ขั้นตอน (Roadmap Towards Democracy) ได้แก่ 1) การฟื้นฟูการประชุมสมัชชาแห่งชาติ (National Convention) เพื่อวางหลักการของร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ 2) การดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอนที่จำเป็นเพื่อการมีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (Genuine disciplined democracy) 3) การยกร่างรัฐธรรมนูญ 4) การจัดลงประชามติรับรองร่างรัฐธรรมนูญ 5) การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา 6) การจัดประชุมรัฐสภาและ 7) การจัดตั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งที่รัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้วางไว้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะโครงสร้างการเมืองการปกครอง และรวมไปถึงการได้มาซึ่งอิสรภาพของนางอองซาน ซูจี โดยดุษฎีภาค ปรีชารัชช (2554) นักวิชาการด้านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ศึกษามองว่า “การเปลี่ยนผ่านประชาธิปไตยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในครั้งนี้ ทำให้มองเห็นภาพการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่ตกอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของกลุ่มเผด็จการทหาร กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย (Democratization) ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์หลังการเลือกตั้งจึงหนีไม่พ้นการทำความเข้าใจบทบาทของกองทัพ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพลเรือน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ต่างได้รับการขับเคลื่อนผลักดันจากกลุ่มชนชั้นนำทหาร ซึ่งเป็นการปรับโครงสร้างอำนาจจากระดับบนสู่ระดับล่าง และนับว่าเป็นการสร้างเงื่อนไขความเป็นประชาธิปไตยตามแบบฉบับทหาร หรือที่กลุ่มนายพลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบมีระเบียบวินัยที่กำลังจะเบ่งบาน (Flourishing Disciplined Democracy)”

## มาตรการด้านภาษี

### เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

กรมการค้าต่างประเทศ (2554) ในคราวที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 4 ในเดือนมกราคม 2535 ณ ประเทศสิงคโปร์ ได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอของ ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีของไทยในขณะนั้น ได้เสนอให้ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) หรืออาเซียนดั้งเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ได้ประกาศจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรืออาฟต้า ต่อมา มีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอีก 4 ประเทศ ได้แก่ ลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (2540) และกัมพูชา (2542) และเวียดนาม (2548)

อาเซียนมีความตกลง 2 ฉบับ ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานอาฟต้า ได้แก่ ความตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) ที่ใช้เป็นกรอบการดำเนินการความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ และความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียนหรือเรียกสั้น ๆ ว่า ความตกลง CEPT [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] ที่ใช้เป็นกลไกในการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน

### วัตถุประสงค์ของอาฟต้า

1. AFTA มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในฐานะที่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญเพื่อป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้าและการลดภาษีและอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใช้ภายใน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี

2. กลไกการลดภาษีที่สำคัญของ AFTA คือระบบ CEPT (Common Effective Preferential Tariff Scheme) ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรแก่กันแบบต่างตอบแทน กล่าวคือ การที่จะได้สิทธิประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่นสำหรับสินค้าชนิดใด ประเทศสมาชิกนั้นจะต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้าชนิดเดียวกันด้วย ทั้งนี้ CEPT ได้กำหนดให้สินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีจะต้องมีสัดส่วนมูลค่าที่เกิดขึ้น

ในอาเซียน (ASEAN Local Content) อย่างน้อย 40% และสามารถคำนวณวัตถุดิบในอาเซียนแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) โดยกำหนดอัตราขั้นต่ำของวัตถุดิบเท่ากับ 20%

### เป้าหมายการลดภาษีภายใต้ AFTA

#### 1. ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ

- 1 ม.ค. 2546 สินค้า 0% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0
- 1 ม.ค. 2552 สินค้า 80% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0
- 1 ม.ค. 2553 สินค้า 100% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0 ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว (SL) และสินค้าอ่อนไหวสูง (HSL)

#### 2. ประเทศสมาชิกใหม่

- ปี 2546-2557 ทอยลดภาษีเหลือ 0-5% ให้มากรายการที่สุด
- 1 ม.ค. 2552 ลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เวียดนาม สินค้า 100% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0-5% ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว (SL) และสินค้าอ่อนไหวสูง (HSL)

### ข้อดีจากเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

การขยายการค้า ขีดกลางเขตการค้าเสรีอาเซียนกำหนดให้ลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งทางด้านภาษีและที่มิใช่ภาษีระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งจะส่งผลให้มีการขยายการค้าภายในอาเซียนเพิ่มขึ้น ทั้งสินค้าสำเร็จรูป สินค้าชั้นกลาง และวัตถุดิบ โดยมีสินค้าที่คาดว่าประเทศไทยจะมีความได้เปรียบ และสามารถส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หนัง อัญมณี และเครื่องประดับ เฟอร์นิเจอร์ไม้ ปูนซีเมนต์ สิ่งทอบางชนิด อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิด

การลงทุน การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ทำให้ตลาดอาเซียนกลายเป็นตลาดใหญ่มีประชากรถึง 340 ล้านคน จะทำให้อาเซียนรวมทั้งไทยกลายเป็นจุดดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดการจ้างงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งจะนำความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมาสู่ภูมิภาค

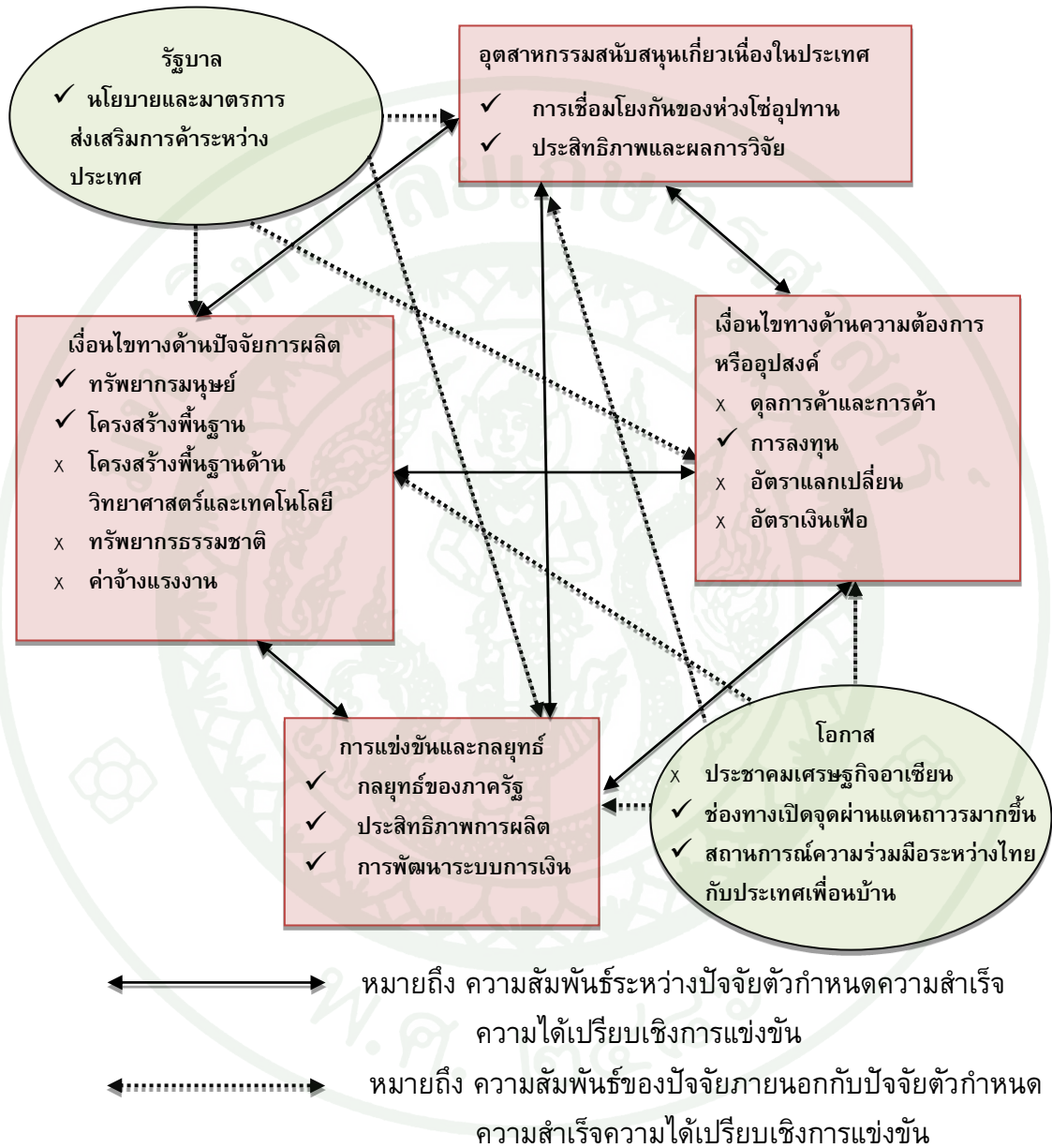
การเสริมสร้างสถานะการแข่งขัน การนำเข้าวัตถุดิบในราคาต้นทุนต่ำ การขยายตลาด ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ได้รับจากการลงทุนจากต่างประเทศ จะทำให้อาเซียนสามารถ

ผลิตสินค้าได้ในราคาต้นทุนต่ำ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างสถานะการแข่งขันการส่งออกของอาเซียนในเวทีการค้าระหว่างประเทศ

การเสริมสร้างอำนาจการต่อรอง การจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน เป็นการแสดงเจตนาพร้อมการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือภายในกลุ่มแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างอำนาจต่อรองในเวทีการเจรจาการค้าระหว่างประเทศด้วย

โดยสินค้าที่ไทยได้รับผลกระทบจากการจัดตั้ง AFTA ส่วนใหญ่คือ สินค้าที่ไม่มีศักยภาพในการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสินค้าที่ใช้เวลาในการปรับตัวนาน เช่น เหล็ก สิ่งทอ และสินค้าประเภทที่มีการลดภาษีใน AFTA แล้ว แต่เป็นสินค้าที่ต้องใช้วัตถุดิบนำเข้าจากนอกอาเซียนซึ่งไทยมีอัตราภาษีศุลกากรอยู่ในระดับสูง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ  
ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์



ภาพที่ 8 การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ  
ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

จากทฤษฎีไดมอนด์โมเดล ของ Micheal E. Porter ความได้เปรียบด้านการแข่งขันจะพิจารณาถึงปัจจัยในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วยการกำหนดความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์โดยมีอยู่ 6 ปัจจัย (ภาพที่ 8) ดังต่อไปนี้

## 1. เงื่อนไขทางด้านปัจจัยการผลิต

**1.1 ทรัพยากรมนุษย์** ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดทำยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างทุนมนุษย์ ซึ่ง ได้แก่ การพัฒนาการศึกษาและทักษะความรู้ความสามารถ โดยในปัจจุบันทรัพยากรมนุษย์ คือ ทักษะฝีมือแรงงาน พบว่าทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ของประเทศไทยมีคุณภาพสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้

**1.2 โครงสร้างพื้นฐาน** ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งสินค้ามากกว่าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ไม่ว่าจะเป็นทางถนน ทางน้ำ รวมทั้งปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น อีกทั้งเส้นทางการขนส่งของประเทศไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีหลากหลายเส้นทางกว่าประเทศอื่น ๆ เพราะนักลงทุนต่างชาติอื่น ๆ จะใช้การขนส่งทางเรือเป็นหลัก ในขณะที่ประเทศไทยสามารถขนส่งสินค้าทางถนนได้ ดังนั้นด้านโครงสร้างพื้นฐาน จึงสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**1.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** ภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยได้รับการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การคิดค้นนวัตกรรมที่มีความต่อเนื่องมากกว่าประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตเพื่อให้มีผลิตภาพการผลิตสินค้าและบริการสูงขึ้น มีมาตรฐานในการบริหารจัดการ ดังนั้นโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศได้

**1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ** ประกอบด้วย ที่ดิน วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตตั้งแต่วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตชิ้นส่วนเพื่อนำมาประกอบเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าจริง รวมไปถึงไฟฟ้าที่ใช้ในการผลิต โดยพบว่าทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศไทยส่วนใหญ่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ดังนั้นทรัพยากรธรรมชาติ จึงไม่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศได้

**1.5 ค่าจ้างแรงงาน** ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีค่าจ้างแรงงานราคาถูก เมื่อเทียบกับค่าจ้างแรงงานไทย ดังนั้น ค่าจ้างแรงงานจึงไม่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศได้

## 2. เงื่อนไขทางด้านความต้องการหรืออุปสงค์

**2.1 ดุลการค้าและการค้า** เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการนำเข้าทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุ จากสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ในขณะที่ประเทศไทยมีความต้องการขายสินค้าอุปโภคบริโภค และวัสดุก่อสร้าง ดังนั้นดุลการค้าและการค้าจึงสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**2.2 การลงทุน** หากประเทศไทยมีผู้ประกอบการมีการลงทุนหรือร่วมลงทุนกับต่างชาติมากขึ้น จะส่งผลต่อภาพรวมของเศรษฐกิจ ดังนั้นการลงทุนจึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**2.3 อัตราแลกเปลี่ยน** เมื่อค่าเงินบาทอ่อนค่าลง ส่งผลต่อการนำเข้าและส่งออกของประเทศไทยมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้า แต่สำหรับประเทศไทยสินค้าสำคัญที่นำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ คือ ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีความจำเป็น ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนจึงไม่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**2.4 อัตราเงินเฟ้อ** อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ร้อยละ 1.0 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2557) และอัตราเงินเฟ้อของอาเซียนอยู่ที่ร้อยละ 0.73 ทำให้ราคาสินค้าทุกชนิดสูงขึ้นในมุมมองของผู้ซื้อ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2556) ผลการวิเคราะห์ พบว่าอัตราเงินเฟ้อจึงไม่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

## 3. อุตสาหกรรมสนับสนุนเกี่ยวเนื่องในประเทศ

**3.1 การเชื่อมโยงกันของห่วงโซ่อุปทาน** ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนปลายน้ำ ช่วยยกระดับประสิทธิภาพในการผลิตและผลิตภาพการผลิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน จึงจะส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**3.2 ประสิทธิภาพและผลการวิจัย** การพัฒนาและการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะนำมาสู่การเพิ่มผลผลิต และคุณภาพสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของตลาด ดังนั้น ประสิทธิภาพและผลการวิจัยจึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

#### 4. การแข่งขันและกลยุทธ์

**4.1 กลยุทธ์ของภาครัฐ** หน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก มีการกำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการส่งออกเป็นหลัก ดังนั้นกลยุทธ์ของภาครัฐจึงสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**4.2 การปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป** สถานการณ์ที่เปลี่ยนไปทำให้การบริหารและการจัดการเปลี่ยนแปลงไปด้วย การปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปจึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**4.3 การพัฒนาระบบการเงิน** ตลาดการเงินและตลาดทุนเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นทั้งในแง่ของการกู้ยืมเงินและการฝากเงิน เพื่อนำมาลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ หรือกองทุน FTA เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าในการปรับโครงสร้างการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพและแปรรูปสินค้า ตลอดจนการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เป็นสินค้าที่มีศักยภาพ ทำให้เกิดการลงทุน ดังนั้นการพัฒนาระบบการเงินจึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

#### 5. โอกาส

**5.1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** ตามแผนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่กำหนดให้มีการเปิดเสรีสินค้า อาฟตาจะต้องลดภาษี 0% ในรายการสินค้า 100% ซึ่งแต่ละประเทศได้กำหนดรายการสินค้าอ่อนไหวและสินค้าอ่อนไหวสูง ของประเทศสมาชิกอาเซียนไว้แตกต่างกัน เพื่อชะลอการเปิดเสรีให้แก่ผู้ผลิตสินค้าในกลุ่มนั้นๆ และมีระยะเวลาปรับตัวก่อนปฏิบัติตามพันธะตามระยะเวลาที่ได้ระบุไว้ในการขอชะลอการเปิดเสรี ส่งผลต่อการรับมือต่อการเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 รวมไปถึงแรงกดดันทางด้านการขาดแคลนแรงงาน

และการเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน ทำให้ธุรกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มที่ใช้แรงงานสูงเริ่มเห็นความจำเป็นที่ต้องขยายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงน้อยกว่าไทย ดังนั้นการเข้าร่วมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงไม่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

**5.2 สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์** ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยใหม่จากที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เปิดประเทศสู่สังคมโลกอีกครั้ง นอกเหนือ จากเศรษฐกิจสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จะขยายตัวสูงแล้ว การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยก็สูงมากด้วย และหากการค้าและการลงทุนเป็นไปได้โดยสะดวก ผลบวกที่จะเกิดกับประเทศไทยก็จะมีมากด้วยเช่นกัน ดังนั้นสถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศได้

## 6. รัฐบาล

**6.1 นโยบายและมาตรการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ** ภาครัฐมีนโยบายที่มีผลต่อปัจจัยการผลิต นโยบายที่มีผลต่อการผลิต และนโยบายที่มีผลต่อการค้า เช่น การสนับสนุนด้านการค้า ด้านสินเชื่อ และด้านการวิจัย พัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อเอื้อต่อการแข่งขันและการส่งออก ซึ่งส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นนโยบายและมาตรการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อสนับสนุนด้านการค้าระหว่างประเทศ

## บทที่ 4

### วิธีการศึกษาและผลการวิเคราะห์

การศึกษาศาสนาการณและปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศาสนาการณและปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3 แต่สำหรับบทนี้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พร้อมทั้งพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้า โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศ ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

จากกรอบแนวคิดในบทที่ 2 กล่าวถึง รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ประกอบด้วย ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย อัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสหภาพเมียนมาร์ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมือง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และอัตราภาษีศุลกากรมาทำการสร้างตัวแบบสมการต่อเนื่อง (Simultaneous - Equation Models) โดยอาศัยแบบจำลอง 2 แบบจำลอง คือแบบจำลองการส่งออกและแบบจำลองการนำเข้า ซึ่งสามารถแบ่งตัวแปรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรภายในแบบจำลอง (Endogenous Variable) ได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร และตัวแปรภายนอกแบบจำลอง (Exogenous Variable) ทั้งหมด 8 ตัวแปร (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรภายในแบบจำลอง (Endogenous Variable)	ตัวแปรภายนอกแบบจำลอง (Exogenous Variable)
มูลค่าการส่งออก	- อัตราแลกเปลี่ยน(ดอลลาร์สหรัฐ)
มูลค่าการนำเข้า	- รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)
	- รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)
	- อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
	- การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
	- สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
	- อัตราภาษีศุลกากร
	- รูปแบบการใช้อัตราภาษีศุลกากร

โดยผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบฟังก์ชันของสมการเป็นแบบเชิงเส้น (Linear Form) ซึ่งสามารถแสดงตัวแบบสมการต่อเนื่องร่วมกับสมการเอกลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

$$EX = \alpha_0 + \alpha_1 EXC + \alpha_2 \left( \frac{NGDPMM}{POPMM} \right) + \alpha_3 open + \alpha_4 POL + \alpha_5 \left( \frac{CPITH}{CPIMM} \right) + \alpha_6 TAX + U_1 \quad (4.1)$$

$$IM = \beta_0 + \beta_1 EXC + \beta_2 \left( \frac{NGDPHTH}{POPHTH} \right) + \beta_3 OPEN + \beta_4 POL + \beta_5 \left( \frac{CPITH}{CPIMM} \right) + \beta_6 TAX + U_2 \quad (4.2)$$

$$Trade = EX + IM \quad (4.3)$$

$$NX = EX - IM \quad (4.4)$$

โดยที่ EX = มูลค่าการส่งออก (ดอลลาร์สหรัฐ) จากประเทศไทยไปประเทศเมียนมาร์

IM = มูลค่าการนำเข้า (ดอลลาร์สหรัฐ) จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มาประเทศไทย

EXC = อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ)

NGDPM = รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐ  
ต่อคน)

NGDPT = รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)  
POPTH

CPITH = ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
CPIMM ซึ่งคำนวณจากอัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยต่อดัชนีราคา  
ผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

OPEN = การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย { 0 – ถ้าอยู่ในช่วงเวลาก่อนเปิดประเทศ  
1 – ถ้าอยู่ในช่วงเวลาเปิดประเทศ (ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป)

POL = สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
โดย { 0 – ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองปกติ  
1 – ถ้าอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองไม่ปกติ  
(ปี พ.ศ. 2545 2546 และ 2550)

TAX = รูปแบบการใช้อัตรภาษีศุลกากร  
โดย { 0 – ถ้าอยู่ในช่วงไม่มีการใช้อัตรภาษีศุลกากรต่ำสุด  
1 – ถ้าอยู่ในช่วงมีการใช้อัตรภาษีศุลกากรต่ำสุด  
(ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป)

Trade = มูลค่าการค้ารวม

NX = ดุลการค้า

$U_1$  = ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term) ของแบบจำลอง (4.1)

$U_2$  = ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term) ของแบบจำลอง (4.2)

โดยสมการที่ (4.1) และ (4.2) เป็นสมการพฤติกรรม (Behavioral Equations) และ ขณะที่สมการที่ (4.3) และ (4.4) เป็นสมการเอกลักษณ์ (Identity Equation) โดยผลการวิเคราะห์สมการข้างต้นด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติประเภทตัวแบบสมการต่อเนื่อง (Simultaneous-Equation Model) โดยการคำนวณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two Stage Least Square: 2SLS) โดยใช้โปรแกรม Eviews ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันใน 2 ทางไปพร้อมๆ กันของปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2554 โดยได้ผลการทดสอบสมการนำเข้าและส่งออกสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ (ตารางที่ 5)

ในส่วนนี้ทางผู้ศึกษาจะทำการประมาณสมการพฤติกรรม (Behavioral Equations) (4.1) และ (4.2) ด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติประเภทตัวแบบสมการต่อเนื่อง (Simultaneous - Equation Model) โดยการคำนวณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นตอน (Two Stage Least Square: 2SLS) โดยใช้โปรแกรม Eviews โดยได้ผลการทดสอบสมการนำเข้าและส่งออกสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังตารางที่

## การส่งออก

ตารางที่ 5 ผลการประมาณการสมการกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการส่งออก

ตัวแปร	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
C	953.8458	6119.072	0.155881	0.8787
EXC	163.7687	130.0064	1.259697	0.2317
NGDPMM/POPMM	24.7597	1.82414	13.57336	0.0000*
OPEN	18595.44	2510.759	7.406303	0.0000*
POL	-5127.802	2489.61	-2.059681	0.0618**
CPITH/CPIMM	-980.325	327.3056	-2.995136	0.0112*
TAX	-7290.547	1982.529	-3.677398	0.0032*

หมายเหตุ: \* หมายถึง มีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

\*\* หมายถึง มีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews ด้วยวิธี 2SLS

R-squared มีค่าเท่ากับ 0.989 (ตารางผนวกที่ 1) มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณได้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ตัวแปร

อิสระได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน) ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ อัตราภาษีศุลกากร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามคือการส่งออก (EX) ได้ร้อยละ 98.9 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนที่เหลือเป็นผลมาจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการเช่นเดียวกับค่า Adjust R-squared มีค่าเท่ากับ 0.982 ซึ่งเป็นการปรับค่า R-squared ซึ่งมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ แบบจำลองดังกล่าว ได้ผ่านการทดสอบการกระจายตัวแบบปกติของค่าคลาดเคลื่อน (Normality Test) รวมทั้งผ่านการตรวจสอบปัญหา Heteroskedasticity และ Autocorrelation ซึ่งพบว่าผ่านทุกเงื่อนไขข้างต้น (ภาพผนวกที่ 1 และตารางผนวกที่ 2)

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลองที่ 1

ตัวแปร	EXC	NGDPMM	POPMM	OPEN	POL	CPITH	CPIMM	TAX
EXC	1	0.11	0.47	-0.08	0.19	0.34	0.14	0.48
NGDPMM		1	0.84	0.87	-0.07	0.92	0.94	0.66
POPMM			1	0.70	0.08	0.98	0.92	0.87
OPEN				1	-0.18	0.79	0.83	0.50
POL					1	0.01	0.01	0.22
CPITH						1	0.96	0.81
CPIMM							1	0.79
TAX								1

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews (2557)

ในขณะที่การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity จากการพิจารณา Correlation Matrix (ตารางที่ 6) พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่สูงกว่า 0.80 ได้แก่ 1) NGDPMM กับ POPMM, OPEN, CPITH และ CPIMM 2) POPMM กับ CPITH, CPIMM และ TAX 3) OPEN กับ CPIMM 4) CPITH กับ CPIMM และ TAX CPIMM ดังนั้น จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหา Multicollinearity อย่างไรก็ตาม การยอมให้เกิดปัญหาดังกล่าว ไม่กระทบความสามารถในการพยากรณ์ข้อมูล ประกอบกับปัจจัยทุกตัวข้างต้นถือเป็นตัวแปรสำคัญในแบบจำลองการส่งออก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงคงตัวแปรทุกตัวไว้ในแบบจำลอง โดยสามารถเขียนตัวแบบจำลองในรูปแบบของสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \hat{EX} = & 953.89 + 163.76EXC + 24.75NGDPM/POPMM + 18595.68OPEN \\
 & (0.1558) \quad (1.2596) \quad (13.5733)^* \quad (7.4063)^* \\
 & - 5127.48POL - 980.32CPITH/CPIMM - 7290.66TAX \\
 & (-2.0596)^{**} \quad (-2.9951)^* \quad (-3.6773)^*
 \end{aligned}$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ t-Statistic

\* หมายถึงมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

\*\* หมายถึงมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

จากผลการประมาณค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกของสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในส่วนของเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรภายนอกมีทั้งตรงสมมติฐานและไม่ตรงสมมติฐานการศึกษา (ตารางที่ 7)

**ตารางที่ 7** เปรียบเทียบทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกของสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จากสมมติฐานและจากการประมวลผล

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	การประมวลผล
- อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ)	ทิศทางเดียวกัน	ไม่สามารถอธิบายได้
- รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางเดียวกัน
- ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์	ทิศทางตรงข้าม	ทิศทางตรงข้าม
- การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางเดียวกัน
- สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ทิศทางตรงข้าม	ทิศทางตรงข้าม
- อัตราภาษีศุลกากร	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางตรงข้าม

เมื่อนำค่าที่ได้จากการประมวลผลตัวแบบจำลองมาเปรียบเทียบกับสมมติฐานการศึกษา (ตารางที่ 7) พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกของสินค้า

จากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์นั้นเป็นไปตามสมมติฐาน 4 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของประเทศ ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมือง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน 1 ปัจจัย ได้แก่ อัตราภาษีศุลกากร และไม่สามารถอธิบายได้ 1 ปัจจัย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐ (EXC) ไม่สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกสินค้า จากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับนัยสำคัญ 0.10

2. รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (NGDPTH/POPTH) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน โดยที่รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย เพิ่มขึ้น 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อคน จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) เพิ่มขึ้น 24.75 ดอลลาร์สหรัฐ

3. ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (CPITH/CPIMM) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางตรงข้าม โดยที่เมื่อราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์เพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยัง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) ลดลง 980.32 ดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนให้เห็นว่าราคา สินค้าของไทยสูงขึ้นจะทำให้ประเทศเมียนมาร์สั่งสินค้าเพื่อสำรองไว้ลดลง

4. การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (OPEN) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทาง เดียวกัน โดยการเปิดประเทศของประเทศไทยส่งผลต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยัง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) ทั้งนี้เมื่อประเทศไทยเปิดประเทศได้รับความเชื่อมั่นจากต่างประเทศจะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยัง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) เพิ่มขึ้น 18,595.68 ดอลลาร์สหรัฐ

5. สถานการณ์การเมืองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (POL) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางตรงข้าม โดยเมื่อประเทศไทยอยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองไม่ปกติส่งผลให้มูลค่า

การส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) 5,127.48 ดอลลาร์สหรัฐ

6. มาตรการลดภาษีของประเทศในกลุ่มอาเซียน (TAX) สามารถอธิบายมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางตรงข้าม โดยเมื่อประเทศเมียนมาร์มีมาตรการลดภาษีของประเทศในกลุ่มอาเซียนส่งผลทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (EX) ลดลง ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อมีมาตรการลดภาษีของประเทศในกลุ่มอาเซียนประเทศเมียนมาร์สามารถซื้อสินค้าจากประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียนได้โดยไม่มีภาระภาษี ทำให้ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศเมียนมาร์ได้ลดลง 7,290.66 ดอลลาร์สหรัฐ

### การนำเข้า

ตารางที่ 8 ผลการประมาณการสมการกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการนำเข้า

ตัวแปร	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
C	-143236.4	29907.42	-4.789328	0.0003
EXC	629.4474	461.5007	1.363914	0.1941
NGDPTH/POPTH	1.376521	0.144033	9.557017	0.0000*
OPEN	-30354.31	6283.362	-4.830902	0.0003*
POL	-11861.80	4597.110	-2.580272	0.0218*
CPITH/CPIMM	6093.258	1356.349	4.492396	0.0005*
TAX	26925.91	5732.366	4.697173	0.0003*

หมายเหตุ: \* หมายถึง มีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

\*\* หมายถึง มีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews ด้วยวิธี 2SLS

R-squared มีค่าเท่ากับ 0.9864 (ตารางผนวกที่ 2) มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณได้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ตัวแปรอิสระได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน) ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อัตราภาษีศุลกากรสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามคือการนำเข้า (IM) ได้ร้อยละ 98.6 ที่ระดับ

นัยสำคัญ 0.05 ส่วนที่เหลือเป็นผลมาจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการเช่นเดียวกับค่า Adjust R-squared มีค่าเท่ากับ 0.980 ซึ่งเป็นการปรับค่า R-squared ซึ่งมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ แบบจำลองดังกล่าว ได้ผ่านการทดสอบการกระจายตัวแบบปกติของค่าคลาดเคลื่อน (Normality Test) รวมทั้งผ่านการตรวจสอบปัญหา Heteroskedasticity และ Autocorrelation ซึ่งพบว่าผ่านทุกเงื่อนไขข้างต้น (ภาพผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 4 )

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระในแบบจำลองที่ 2

	EXC	NGDPH	POPTH	OPEN	POL	CPITH	CPIMM	TAX
EXC	1	0.19	0.54	-0.08	0.19	0.34	0.14	0.48
NGDPH		1	0.91	0.84	0.00	0.98	0.99	0.78
POPTH			1	0.65	0.09	0.96	0.87	0.84
OPEN				1	-0.18	0.79	0.83	0.50
POL					1	0.01	0.01	0.22
CPITH						1	0.96	0.81
CPIMM							1	0.79
TAX								1

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews (2557)

ในขณะที่การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity จากการพิจารณา Correlation Matrix (ตารางที่ 9) พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่สูงกว่า 0.80 ได้แก่ 1) NGDPMM กับ POPMM, OPEN, CPITH และ CPIMM 2) POPMM กับ CPITH, CPIMM และ TAX 3) OPEN กับ CPIMM 4) CPITH กับ CPIMM และ TAX CPIMM ดังนั้น จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหา Multicollinearity อย่างไรก็ตาม การยอมให้เกิดปัญหาดังกล่าว ไม่กระทบความสามารถในการพยากรณ์ข้อมูล ประกอบกับปัจจัยทุกตัวข้างต้นถือเป็นตัวแปรสำคัญในแบบจำลองการนำเข้า ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงคงตัวแปรทุกตัวไว้ในแบบจำลอง โดยสามารถเขียนตัวแบบจำลองในรูปแบบของสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \wedge \\
 IM &= -143236.4 + 629.44*EXC + 1.37*NGDP\text{TH}/POPTH - 30354.31*OPEN \\
 &\quad (-4.7893) \quad (1.3639) \quad (9.5570)^* \quad (-4.8309)^* \\
 &\quad -11861.80*POL + 6093.25*CPITH/CPIMM + 26925.91*TAX \\
 &\quad (-2.5802)^* \quad (4.4923)^* \quad (4.6971)^*
 \end{aligned}$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ t-Statistic

\* หมายถึงมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

\*\* หมายถึงมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

จากผลการประมาณค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าของสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มายังประเทศไทยในส่วนของเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรภายนอกมีทั้งตรงสมมติฐานและไม่ตรงสมมติฐานการศึกษา (ตารางที่ 9)

**ตารางที่ 10** เปรียบเทียบทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่านำเข้าของสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มายังประเทศไทยจากสมมติฐานและการประมวลผล

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐาน	การประมวลผล
- อัตราแลกเปลี่ยน(ดอลลาร์สหรัฐ)	ทิศทางตรงข้าม	ไม่สามารถอธิบายได้
- รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ดอลลาร์สหรัฐต่อคน)	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางเดียวกัน
- ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางเดียวกัน
- การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางตรงข้าม
- สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ทิศทางตรงข้าม	ทิศทางตรงข้าม
- อัตราภาษีศุลกากร	ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางเดียวกัน

เมื่อนำค่าที่ได้จากการประมวลผลตัวแบบจำลองมาเปรียบเทียบกับสมมติฐานการศึกษา (ตารางที่ 10) พบว่า ทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าของสินค้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มายังประเทศไทยนั้นเป็นไปตามสมมติฐาน 4 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย

ต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมือง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ อัตราภาษีศุลกากร ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน 1 ปัจจัย ได้แก่ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และไม่สามารถอธิบายได้ 1 ปัจจัย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐไม่สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์ มาประเทศไทย (IM) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

2. รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย (NGDPTH/POPTH) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยต่อจำนวนประชากรประเทศไทย (NGDPTH/POPTH) เพิ่มขึ้น 1 พันดอลลาร์สหรัฐต่อคน จะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทย (IM) เพิ่มขึ้น 1.37 พันดอลลาร์สหรัฐ

3. ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ (CPITH/CPIMM) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ (CPITH/CPIMM) เพิ่มขึ้น 1 ส่วน จะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทย (IM) เพิ่มขึ้น 6,093.25 ดอลลาร์สหรัฐ

4. การเปิดประเทศของประเทศเมียนมาร์ (OPEN) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางตรงข้าม โดยการเปิดประเทศของประเทศเมียนมาร์ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทย (IM) ลดลง ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อประเทศเมียนมาร์เปิดประเทศได้รับความเชื่อมั่นจากต่างประเทศและมีการส่งออกสินค้าจากประเทศเมียนมาร์ไปยังประเทศอื่นในอาเซียนเพิ่มขึ้น จึงทำให้การนำเข้าสิน้ามายังประเทศไทยลดลง 30,354.31 ดอลลาร์สหรัฐ

5. สถานการณ์การเมืองของประเทศเมียนมาร์ (POL) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทิศทางตรงข้าม โดยเมื่อประเทศเมียนมาร์อยู่ในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองไม่ปกติส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทย (IM) ลดลง ทั้งนี้เนื่องมาจาก เมื่อประเทศเมียนมาร์ประสบกับปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองประเทศ ทำให้ต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในนโยบายของ

รัฐบาลส่งผลให้การส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศได้ลดลง จึงทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทยลดลง 11,861.80 ดอลลาร์สหรัฐ

6. มาตรการลดภาษีของประเทศในกลุ่มอาเซียน (TAX) สามารถอธิบายมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อประเทศเมียนมาร์มีมาตรการลดภาษีของประเทศส่งผลต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทย (IM) เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อประเทศเมียนมาร์เมื่อมีมาตรการลดภาษี สินค้าของประเทศเมียนมาร์ส่วนมากจะเป็นสินค้าขั้นปฐมภูมิและวัตถุดิบจากธรรมชาติซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศต่างๆ ประเทศไทยสามารถนำเข้าได้โดยไม่มีภาษี ทำให้ผู้ประกอบการไทยนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทยเพิ่มขึ้น 26,925.91 ดอลลาร์สหรัฐ

### การพยากรณ์มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปี พ.ศ. 2555-2560

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นทำให้ได้ทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์ในรูปแบบของแบบจำลองและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว จากนั้นจึงนำมาทำการพยากรณ์มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ด้วยโปรแกรม EViews ซึ่งจะเลือกระยะเวลาของการพยากรณ์ซึ่งมี / ลักษณะ คือ การพยากรณ์ในอดีต ซึ่งเป็นการพยากรณ์ในช่วงที่เก็บข้อมูล (พ.ศ. 2534 - 2554) และการพยากรณ์ไปในอนาคต ซึ่งเป็นการพยากรณ์ที่อยู่นอกช่วงของการจัดเก็บข้อมูลโดยพยากรณ์ต่อไปในอีก 6 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2555 - 2560) ว่าจะมีทิศทางการเคลื่อนไหวอย่างไรในการพยากรณ์จึงจำเป็นต้องกำหนดค่าของตัวแปรภายนอกขึ้นมาใหม่ตามความเหมาะสม สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ตัวแปรภายนอก ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย จำนวนประชากรของประเทศไทย อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รูปแบบการใช้อัตราภาษีศุลกากร โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลในปี พ.ศ. 2557 - 2560 โดยอ้างอิงจาก Trading Economic Thailand

2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2555 ได้สมการดังนี้  $\hat{GDPTH} = 94463e^{0.0517t}$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

3. จำนวนประชากรของประเทศไทย ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2555 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2554 ได้สมการดังนี้  $\hat{POPTH} = 57.996 + 0.325t$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

4. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2555 ได้สมการดังนี้  $\hat{GDPMM} = 43.098 + 0.4662t$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

5. จำนวนประชากรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2555 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2554 ได้เป็นสมการดังนี้  $\hat{POPMM} = 17788 - 5976.78t$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

6. ดัชนีราคาผู้บริโภคของไทย ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2555 ได้สมการดังนี้  $\hat{CPITH} = 58.895 + 2.856t$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

7. ดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผู้ศึกษาได้คาดการณ์ข้อมูลใน พ.ศ. 2556 - 2560 ด้วยการพยากรณ์เชิงเส้นโดยอ้างอิงจากข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2555 ได้สมการดังนี้  $\hat{CPIMM} = 53.973 + 12.401t$ ;  $t = 1, 2, 3, \dots$

ตารางที่ 11 ข้อมูลของแต่ละปัจจัยที่ได้จากการคาดการณ์

ปี พ.ศ.	EXC	NGDPH	POPTH	OPEN	POL	CPITH	CPIMM
2555	31.08	366,002.22	64.11	1	0	123.556	236.000
2556	30.73	359,165.64	64.17	1	0	124.592	237.250
2557	32.73	349,223.34	64.49	1	0	127.448	243.651
2558	37.76	313,109.11	64.82	1	0	130.305	256.052
2559	36.54	334,316.37	65.14	1	0	133.161	268.453
2560	35.17	358,511.23	65.47	1	0	136.017	280.854

ที่มา: จากการคำนวณ

จากนั้นนำข้อมูล (ตารางที่ 11) มาทำการพยากรณ์โดยได้ผลมูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้าจากการพยากรณ์ ดังนี้

## การส่งออก

ตารางที่ 12 มูลค่าการส่งออกจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการส่งออกพยากรณ์

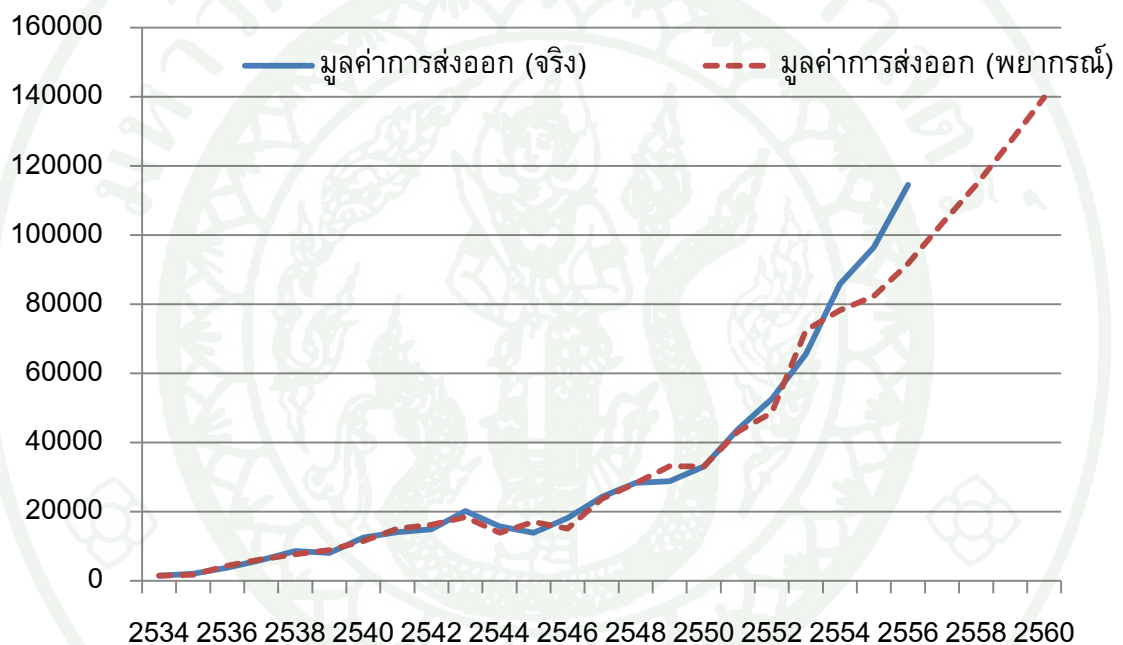
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี พ.ศ.	มูลค่าการส่งออก (จริง)	มูลค่าการส่งออก (พยากรณ์)	การคลาดเคลื่อน (ร้อยละ)
2534	1,478.40	1,486.57	-1.00
2535	2,045.80	1,765.26	14.00
2536	3,837.00	4,428.23	-15.00
2537	6,005.00	6,224.90	-4.00
2538	8,659.30	7,743.73	11.00
2539	8,078.70	8,951.17	-11.00
2540	12,572.50	11,484.32	9.00
2541	14,121.50	15,135.23	-7.00
2542	14,934.40	16,274.99	-9.00
2543	20,234.10	18,489.26	9.00
2544	15,742.90	13,947.76	11.00
2545	13,935.28	17,048.11	-22.00
2546	18,197.81	15,106.27	17.00
2547	24,326.69	23,775.10	2.00
2548	28,382.22	28,303.50	0.00
2549	28,849.00	33,170.75	-15.00
2550	33,043.11	33,091.56	0.00
2551	43,859.02	43,210.65	1.00
2552	52,652.37	48,617.38	8.00
2553	65,631.18	72,547.79	-11.00
2554	85,879.95	78,289.73	9.00
2555	96,523.51	82,360.98	15.00
2556	114,525.40	91,782.33	20.00
2557		103,366.40	
2558		114,437.90	
2559		126,936.90	
2560		139,820.60	

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

เมื่อนำค่าจริงของตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2534 - 2554 และค่าพยากรณ์ตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2555 - 2560 ที่ได้พยากรณ์ไว้ในข้างต้น มาพยากรณ์มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้วยโปรแกรม EViews โดยจะเป็นการพยากรณ์ในช่วงที่เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 และ การพยากรณ์ไปในอนาคตปี พ.ศ. 2555 - 2560 ซึ่งเป็นการพยากรณ์ที่อยู่นอกช่วงของการจัดเก็บข้อมูลต่อไปในอีก 5 ปี พบว่า ในการพยากรณ์ย้อนหลังไปในอดีตค่าพยากรณ์ที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าจริงมาก ดังนั้น แต่ค่าพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยแสดงค่าผิดพลาด (ตารางที่ 12)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ภาพที่ 9 มูลค่าการส่งออกจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการส่งออกพยากรณ์  
ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

## การนำเข้า

ตารางที่ 13 มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์

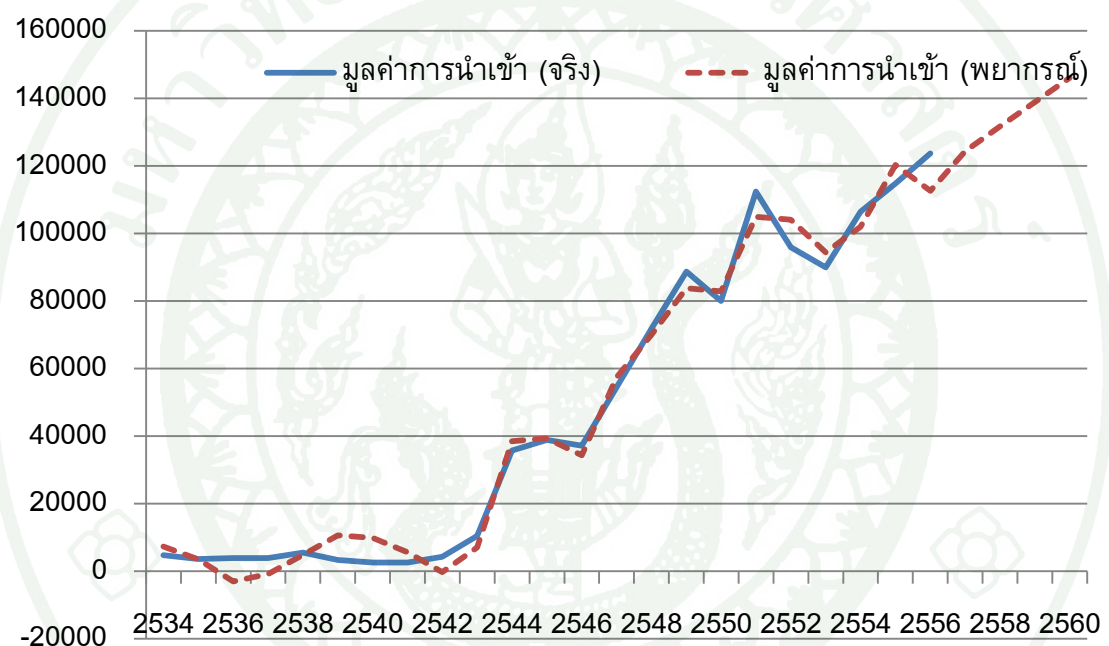
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี พ.ศ.	มูลค่าการนำเข้า (จริง)	มูลค่าการนำเข้า (พยากรณ์)	การคลาดเคลื่อน (ร้อยละ)
2535	3579.4	3563.12	0.00
2536	3924.4	-2988.48	-176.00
2537	3952.7	-830.88	-121.00
2538	5510.9	4879.85	-11.00
2539	3292.7	10630.39	223.00
2540	2535.3	9923.58	291.00
2541	2591	5596.87	116.00
2542	4263.4	-279.56	-107.00
2543	10466.7	7056.88	-33.00
2544	35789.7	38490.13	8.00
2545	38923.52	39382.06	1.00
2546	37213.47	34335.38	-8.00
2547	54518.78	57490.02	5.00
2548	71913.42	70051.15	-3.00
2549	88707.91	83794.64	-6.00
2550	80030.63	82908.72	4.00
2551	112426	104908.8	-7.00
2552	95975.92	104138.4	9.00
2553	90000.45	94468.77	5.00
2554	106511.02	102042.7	-4.00
2555	114820.15	120333.4	5.00
2556	123690.94	112624.7	-9.00
2557		124431.6	
2558		131699.6	
2559		138920.4	
2560		146069.7	

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

เมื่อนำค่าจริงของตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2534 - 2554 และค่าพยากรณ์ตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2555 - 2560 ที่ได้พยากรณ์ไว้ในข้างต้น มาพยากรณ์มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้วยโปรแกรม EViews โดยจะเป็นการพยากรณ์ในช่วงที่เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 และ การพยากรณ์ไปในอนาคตปี พ.ศ. 2555 - 2560 ซึ่งเป็นการพยากรณ์ที่อยู่นอกช่วงของการจัดเก็บข้อมูลต่อไปในอีก 5 ปี พบว่าในการพยากรณ์ย้อนหลังไปในอดีตค่าพยากรณ์ที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าจริงมาก ดังนั้นแต่ค่าพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยแสดงค่าผิดพลาด (ตารางที่ 13)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ภาพที่ 10 มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์  
ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

## ดุลการค้า

ตารางที่ 14 มูลค่าดุลการค้าเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าดุลการค้าพยากรณ์

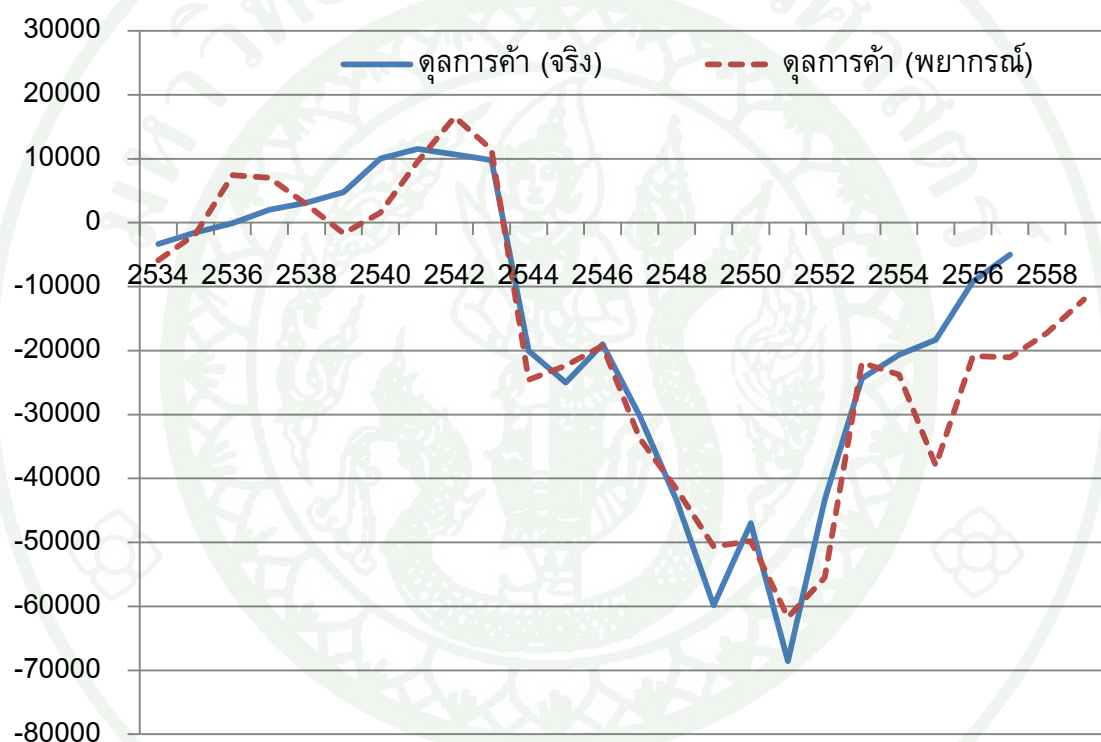
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี พ.ศ.	ดุลการค้า (จริง)	ดุลการค้า (พยากรณ์)	การคลาดเคลื่อน (ร้อยละ)
2534	-3306.6	-5863.178	-77.30
2535	-1533.6	-1797.859	-17.20
2536	-87.4	7416.711	8585.90
2537	2052.3	7055.782	-243.80
2538	3148.4	2863.887	9.00
2539	4786	-1679.225	135.10
2540	10037.2	1560.739	84.50
2541	11530.5	9538.36	17.30
2542	10671	16554.55	-55.10
2543	9767.4	11432.38	-17.00
2544	-20046.8	-24542.38	-22.40
2545	-24988.24	-22333.96	10.60
2546	-19015.66	-19229.11	-1.10
2547	-30192.09	-33714.93	-11.70
2548	-43531.2	-41747.66	4.10
2549	-59858.91	-50623.89	15.40
2550	-46987.52	-49817.16	-6.00
2551	-68566.98	-61698.14	10.00
2552	-43323.55	-55521.06	-28.20
2553	-24369.27	-21920.98	10.00
2554	-20631.07	-23752.98	-15.10
2555	-18296.64	-37972.38	-107.50
2556	-9165.52	-20842.41	-127.40
2557		-21065.21	
2558		-17261.76	
2559		-11983.53	
2560		-6249.107	

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

เมื่อนำค่าจริงของตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2534 - 2554 และค่าพยากรณ์ตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2555 - 2560 ที่ได้พยากรณ์ไว้ในข้างต้น มาพยากรณ์มูลค่าดุลการค้าของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้วยโปรแกรม EViews โดยจะเป็นการพยากรณ์ในช่วงที่เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 และ การพยากรณ์ไปในอนาคตปี พ.ศ. 2555 - 2560 ซึ่งเป็นการพยากรณ์ที่อยู่นอกช่วงของการจัดเก็บข้อมูลต่อไปในอีก 5 ปี พบว่า ในการพยากรณ์ย้อนหลังไปในอดีตค่าพยากรณ์ที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าจริงมาก ดังนั้น แต่ค่าพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยแสดงค่าผิดพลาด (ตารางที่ 14)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ภาพที่ 11 มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์  
ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

## มูลค่าการคำนวณ

ตารางที่ 15 มูลค่าการคำนวณเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการคำนวณพยากรณ์

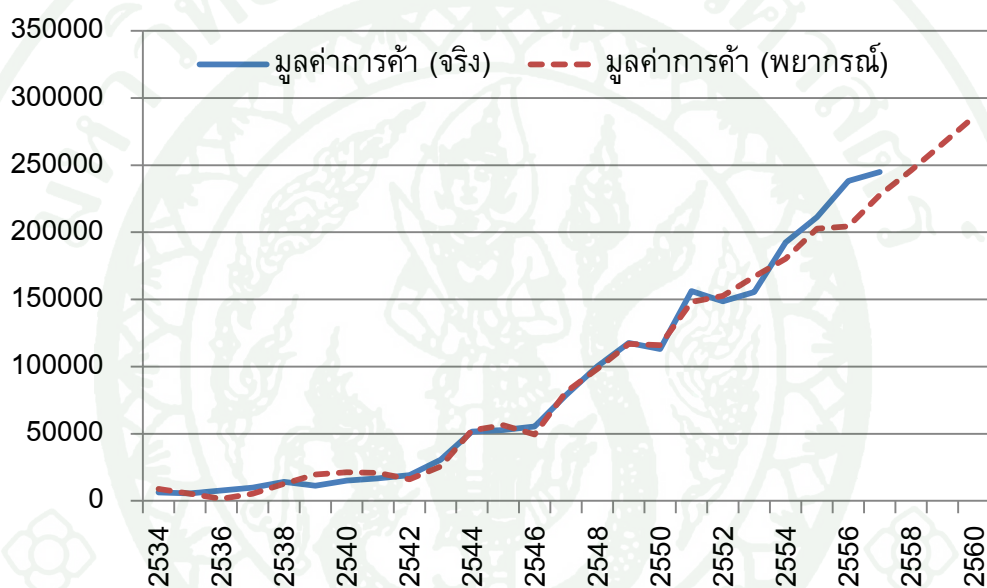
(หน่วย : ล้านบาทสหรัฐ)

ปี พ.ศ.	มูลค่าการคำนวณ (จริง)	มูลค่าการคำนวณ (พยากรณ์)	การคลาดเคลื่อน (ร้อยละ)
2534	6263.4	8836.31	-41.10
2535	5625.2	5328.374	5.30
2536	7761.4	1439.75	81.40
2537	9957.7	5394.025	45.80
2538	14170.2	12623.58	10.90
2539	11371.4	19581.56	-72.20
2540	15107.8	21407.9	-41.70
2541	16712.5	20732.09	-24.10
2542	19197.8	15995.42	16.70
2543	30700.8	25546.14	16.80
2544	51532.6	52437.89	-1.80
2545	52858.8	56430.17	-6.80
2546	55411.28	49441.65	10.80
2547	78845.47	81265.12	-3.10
2548	100295.64	98354.65	1.90
2549	117556.91	116965.4	0.50
2550	113073.74	116000.3	-2.60
2551	156285.02	148119.4	5.20
2552	148628.29	152755.8	-2.80
2553	155631.63	167016.6	-7.30
2554	192390.97	180332.4	6.30
2555	211343.66	202694.3	4.10
2556	238216.36	204407.1	14.20
2557		227798	
2558		246137.5	
2559		265857.3	
2560		285890.3	

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

เมื่อนำค่าจริงของตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2534 - 2554 และค่าพยากรณ์ตัวแปรภายนอกในปี พ.ศ. 2555 - 2560 ที่ได้พยากรณ์ไว้ในข้างต้น มาพยากรณ์มูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ด้วยโปรแกรม EViews โดยจะเป็นการพยากรณ์ในช่วงที่เก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554 และการพยากรณ์ไปในอนาคตปี พ.ศ. 2555 - 2560 ซึ่งเป็นการพยากรณ์ที่อยู่นอกช่วงของการจัดเก็บข้อมูลต่อไปในอีก 5 ปี พบว่า ในการพยากรณ์ย้อนหลังไปในอดีตค่าพยากรณ์ที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าจริงมาก ดังนั้น แต่ค่าพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยแสดงค่าผิดพลาด (ตารางที่ 15)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ



ภาพที่ 12 มูลค่าการนำเข้าจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลมูลค่าการนำเข้าพยากรณ์  
ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม Eviews

จากการนำข้อมูลปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมา ข้อมูลจริงเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์ ซึ่งมีหลายช่วงเวลาที่ค่าจริงและค่าจากจำลองมีความคลาดเคลื่อนแตกต่างกันอย่างมาก สาเหตุอาจมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้กำหนดในแบบจำลองดังกล่าว เช่น วิกฤตทางเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้าทั้งสิ้น นอกจากนี้ในช่วงปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา ประเทศไทยเองเกิดปัญหาทางการเมือง มีการชุมนุมปิดสถานที่ราชการ ซึ่งผลการพยากรณ์ในปี พ.ศ. 2556 มีความคลาดเคลื่อนจากค่าจริงอย่างมาก ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้การพยากรณ์มีโอกาสผิดพลาดได้สูง

## บทที่ 5

### สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศไทย ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย อัตราส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสหภาพเมียนมาร์ ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย อัตราส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคของไทยต่อดัชนีราคาผู้บริโภคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเปิดประเทศของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และอัตราภาษีศุลกากร มาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติประเภทตัวแบบสมการต่อเนื่อง และประมวลผลโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two Stage Least Squares: 2SLS) ด้วยโปรแกรม Eviews พร้อมทั้งพยากรณ์มูลค่าของการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2560 โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปประเทศเมียนมาร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ การเปิดประเทศของประเทศไทย สถานการณ์ทางการเมืองประเทศเมียนมาร์ อัตราภาษีศุลกากร ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเข้าสินค้าจากประเทศเมียนมาร์มายังประเทศไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ รายได้ต่อประชากรของประเทศไทย ราคาโดยเปรียบเทียบประเทศไทยต่อประเทศเมียนมาร์ สถานการณ์ทางการเมืองประเทศเมียนมาร์ อัตราภาษีศุลกากร และการเปิดประเทศของประเทศไทย

ผลการพยากรณ์มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้าจริงพบว่า มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการค้ารวม และดุลการค้าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามหลังจากที่ประเทศเมียนมาร์มีการเปิดประเทศ และประเทศไทยเองเกิดปัญหาทางการเมือง มีการชุมนุมปิดสถานที่ราชการ จึงอาจทำให้การพยากรณ์มีความคลาดเคลื่อน นอกจากนั้นอาจมี

ปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้กำหนดในแบบจำลองดังกล่าวอีก เช่น วิกฤตทางเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการค้าและดุลการค้าทั้งสิ้น

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

ปัจจัยภาวะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งออกและนำเข้าจริงภาครัฐควรมีนโยบายสนับสนุนและประชาสัมพันธ์มาตรการหรือข้อกำหนดสิทธิพิเศษในการส่งออกสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่จำเป็นเพื่อการอุปโภคบริโภค สินค้าวัสดุก่อสร้าง และสินค้าสำคัญอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการส่งออกและลดการขาดดุลการค้า นอกจากนี้ในการศึกษาครั้งนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์ไปวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนในอนาคตด้วย รวมถึงผู้ประกอบการภาคเอกชนสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุน การวางแผนแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจในอนาคตได้ด้วย

### ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำข้อมูลปฐมภูมิ มาใช้ในการพิจารณาร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิด้วย เพื่อความถูกต้องและแม่นยำของผลการศึกษา นอกจากนี้ อาจมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศเพิ่มเติม ได้แก่ วิกฤตทางเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ สถานการณ์การเมืองของประเทศไทย มูลค่าการลงทุนของต่างชาติ กฎระเบียบทางการค้า การคมนาคมขนส่ง การค้าที่อยู่นอกเหนือจากการควบคุม เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศด้วย

2. ควรพิจารณาประเทศคู่ค้าประเทศอื่นๆ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าของไทย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนแก้ไขปัญหาด้านการค้าระหว่างประเทศต่อไปในอนาคต

3. การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย, สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ พ.ศ. 2534 - 2554 รวมทั้งหมด 21 ปี โดยข้อมูลบางหน่วยงานเพิ่งเริ่มมีการจัดเก็บส่งผลให้ไม่สามารถศึกษาข้อมูลย้อนหลังไปในอดีตได้ตามต้องการ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้ข้อมูลรายไตรมาส หรือรายปีไม่ต่ำกว่า 40 ข้อมูล เพื่อให้ผลการศึกษามีความแม่นยำมากขึ้น

4. สำหรับเครื่องมือที่นำมาใช้ในการพยากรณ์นั้นมีหลายวิธี แต่ละวิธีล้วนมีเงื่อนไขข้อจำกัดในการนำมาใช้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรเลือกเครื่องมือที่มีความเหมาะสมกับประเภทของข้อมูลมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพในการประมวลผลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

## เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2549. สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกวลิน ตั้งคำ. 2544. วิเคราะห์ตัวแปรที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าและอุปสงค์การส่งออก. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เกสร หอมขจร. 2540. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดุลภาค ปรีชารัช. 2554. จับกระแส : ยุทธศาสตร์การเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิรพรรณ ชัยพรหม. 2549. การวิเคราะห์เสถียรภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปกลุ่มประเทศเอเชียใต้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ถวิล นิลใบ. 2555ก. เศรษฐมิติ2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ถวิล นิลใบ. 2555ข. เศรษฐมิติประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจการเงินสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปี 2555. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ธีระพงษ์ เขมฤกษ์อำพล. 2521. การค้าและการเงินระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอช.เอ็น. กรุ๊ป.
- เพชร สิ้นสวัสดิ์. 2542. "การพัฒนาการค้าประเทศระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทางอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก". วารสารศุลกากร. เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน.

พรภิรมณ์ เชียงกุล. 2535. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.

ภาณุพงษ์ นิธิประภา. 2531. บทสำรวจการศึกษาฟังก์ชันการส่งออกและนำเข้าของ ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ยุพเรศ บุญยงค์. 2548. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าและอุปทานการส่งออกของ ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิรัช ธเนศวร. 2549. การค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ. 2555. การค้าต่างประเทศของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุรัสวดี เจ๊ะหมัด. 2549. การค้าไทยกับประเทศในตะวันออกกลาง. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2541. รายงานวิจัยเรื่องโครงการศึกษาพยากรณ์ การส่งออกสินค้าสำคัญ (20 รายการ) ของไทยในตลาดโลก. กรุงเทพมหานคร.

อริสรา จันทร์ขาว. 2543. แนวโน้มและปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกอาหารฮาลาลของไทย ไปกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง : กรณีศึกษาอาหารทะเลกระป๋อง. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.





**ภาคผนวก ก**

ผลการประมาณการและการทดสอบทางสถิติของแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น  
ของการส่งออกและการนำเข้า

ตารางผนวกที่ 1 การประมาณการแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการส่งออก

Dependent Variable: EX

Method: Two-Stage Least Squares

Date: 07/10/14 Time: 19:29

Sample(adjusted): 1992 2011

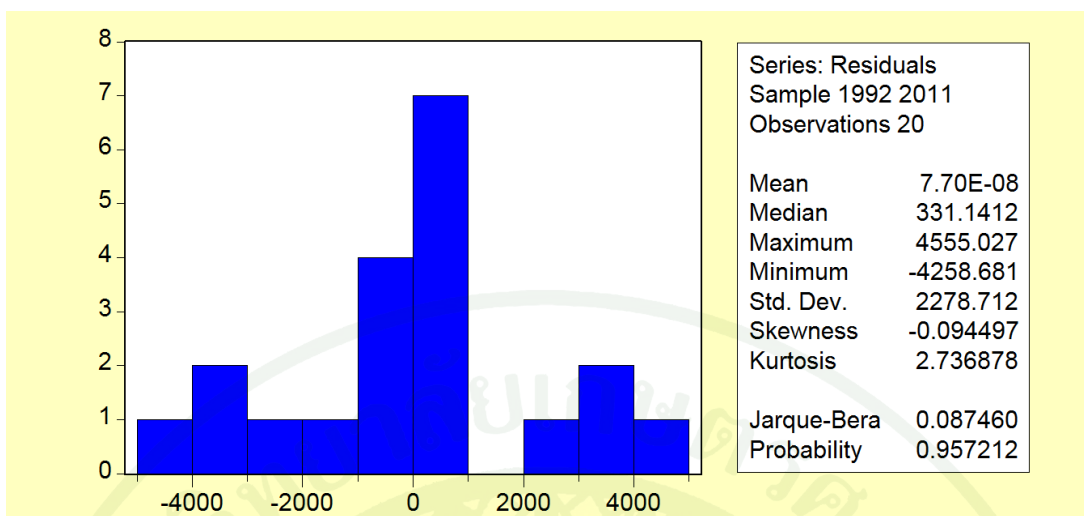
Included observations: 20 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 37 iterations

Instrument list: (IM) C (EXC) (NGDPMM/POPMM) OPEN POL CPITH/CPIMM TAX

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	953.8482	6119.276	0.155876	0.8787
EXC	163.7687	130.0106	1.259656	0.2317
NGDPMM/POPMM	24.75970	1.824198	13.57293	0.0000
OPEN	18595.45	2510.832	7.406092	0.0000
POL	-5127.786	2489.725	-2.059579	0.0618
CPITH/CPIMM	-980.3252	327.3177	-2.995027	0.0112
TAX	-7290.553	1982.599	-3.677270	0.0032
AR(1)	-0.802193	0.327637	-2.448419	0.0307
R-squared	0.989169	Mean dependent var		25049.39
Adjusted R-squared	0.982851	S.D. dependent var		21895.76
S.E. of regression	2867.316	Sum squared resid		98658043
F-statistic	156.5179	Durbin-Watson stat		2.228953
Prob(F-statistic)	0.000000			
Inverted AR Roots	-.80			

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews



ภาพผนวกที่ 1 การทดสอบแบบจำลองการส่งออกด้วยวิธี Normality  
ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews

ตารางผนวกที่ 2 การทดสอบแบบจำลองการส่งออกด้วยวิธี White Heteroskedasticity

White Heteroskedasticity Test:

F-statistic	1.139772	Probability	0.417683
Obs*R-squared	10.12733	Probability	0.340276

Test Equation:

Dependent Variable: RESID^2

Method: Least Squares

Date: 07/17/14 Time: 00:22

Sample: 1992 2011

Included observations: 20

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-1.44E+08	1.57E+08	-0.914714	0.3819
EXC	5048086.	8013993.	0.629909	0.5429
EXC^2	-61936.61	113889.6	-0.543830	0.5985
NGDPMM/POPMM	35626.45	42654.51	0.835233	0.4231
(NGDPMM/POPMM)^2	-7.024081	12.65670	-0.554969	0.5911
OPEN	-2540321.	11644790	-0.218151	0.8317
POL	-418878.3	5731053.	-0.073089	0.9432
CPITH/CPIMM	11512401	10565805	1.089591	0.3015
(CPITH/CPIMM)^2	-690534.3	656597.5	-1.051686	0.3177
TAX	7368065.	13191133	0.558562	0.5887
R-squared	0.506367	Mean dependent var		4932902.
Adjusted R-squared	0.062096	S.D. dependent var		6669992.
S.E. of regression	6459582.	Akaike info criterion		34.50688
Sum squared resid	4.17E+14	Schwarz criterion		35.00475
Log likelihood	-335.0688	F-statistic		1.139772
Durbin-Watson stat	2.874228	Prob(F-statistic)		0.417683

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews

ตารางผนวกที่ 3 ผลการประมาณการแบบจำลองกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้นของการนำเข้า

Dependent Variable: IM

Method: Two-Stage Least Squares

Date: 05/17/14 Time: 11:59

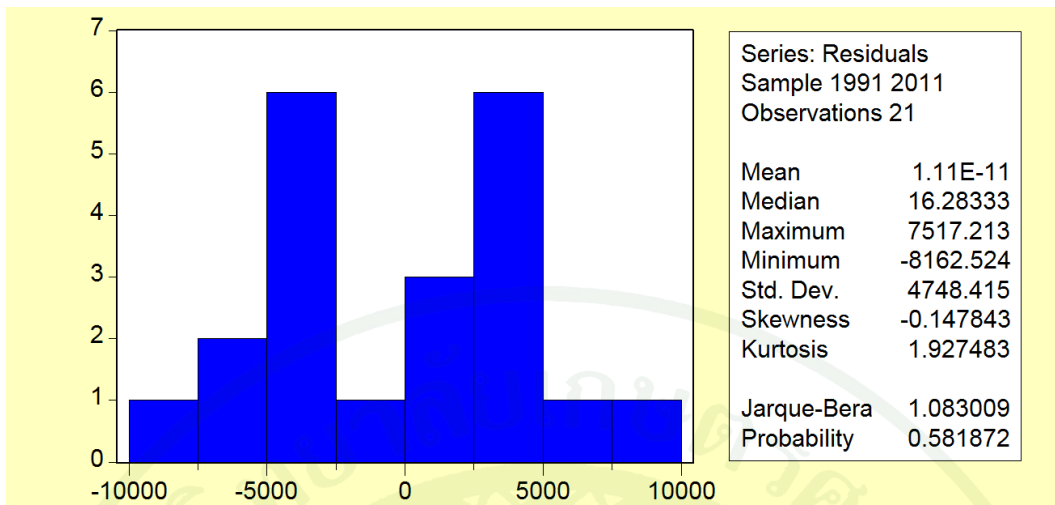
Sample: 1991 2011

Included observations: 21

Instrument list: (EX) C (EXC) (NGDPMM/POPMM) OPEN POL CPITH/CPIMM TAX

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-143236.4	29907.42	-4.789328	0.0003
EXC	629.4474	461.5007	1.363914	0.1941
NGDPH/POPTH	1.376521	0.144033	9.557017	0.0000
OPEN	-30354.31	6283.362	-4.830902	0.0003
POL	-11861.80	4597.110	-2.580272	0.0218
CPITH/CPIMM	6093.258	1356.349	4.492396	0.0005
TAX	26925.91	5732.366	4.697173	0.0003
R-squared	0.986408	Mean dependent var		40805.35
Adjusted R-squared	0.980582	S.D. dependent var		40728.67
S.E. of regression	5675.442	Sum squared resid		4.51E+08
F-statistic	168.8908	Durbin-Watson stat		1.874919
Prob(F-statistic)	0.000000	J-statistic		0.050532
Instrument rank	8.000000	Prob(J-statistic)		0.822140

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews



ภาพผนวกที่ 2 การทดสอบแบบจำลองการนำเข้าด้วยวิธี Normality

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews

ตารางผนวกที่ 4 การทดสอบแบบจำลองการนำเข้าด้วยวิธี White Heteroskedasticity

White Heteroskedasticity Test:

F-statistic	1.772911	Probability	0.183396
Obs*R-squared	12.43054	Probability	0.190111

Test Equation:

Dependent Variable: RESID^2

Method: Least Squares

Date: 07/17/14 Time: 00:32

Sample: 1991 2011

Included observations: 21

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-2.46E+08	4.59E+08	-0.535828	0.6027
EXC	24391373	21376530	1.141035	0.2781
EXC^2	-377174.1	305732.6	-1.233673	0.2430
NGDPTH/POPTH	-2774.395	3221.049	-0.861333	0.4074
(NGDPTH/POPTH)^2	0.013186	0.012863	1.025095	0.3273
OPEN	-54205168	31337397	-1.729728	0.1116
POL	-18306314	15807301	-1.158092	0.2714
CPITH/CPIMM	12581154	24199851	0.519886	0.6134
(CPITH/CPIMM)^2	-1286792.	1240610.	-1.037225	0.3219
TAX	24573214	32108181	0.765326	0.4602
R-squared	0.591931	Mean dependent var		21473759
Adjusted R-squared	0.258056	S.D. dependent var		21191202
S.E. of regression	18253294	Akaike info criterion		36.58334
Sum squared resid	3.67E+15	Schwarz criterion		37.08073
Log likelihood	-374.1251	F-statistic		1.772911
Durbin-Watson stat	2.281562	Prob(F-statistic)		0.18

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยโปรแกรม EViews



**ภาคผนวก ข**

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการประมาณสมการกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น  
ของการนำเข้าและส่งออก

ตารางผนวกที่ 5 ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน (ดอลลาร์สหรัฐ) ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554

(หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ)

ปี พ.ศ.	อัตราแลกเปลี่ยน
2534	25.4907
2535	25.3827
2536	25.2947
2537	25.1248
2538	24.8901
2539	25.3189
2540	31.3179
2541	41.3063
2542	37.7895
2543	40.1114
2544	44.4319
2545	42.9601
2546	41.4847
2547	40.2225
2548	40.2202
2549	37.8820
2550	34.5182
2551	33.3133
2552	34.2858
2553	31.6898
2554	30.4917

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางผนวกที่ 6 สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์  
ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554

(หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ)

ปี พ.ศ.	ประเทศไทย	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
2534	98,335	14,334
2535	111,529	12,016
2536	125,134	13,029
2537	144,453	14,295
2538	168,188	15,436
2539	182,119	16,817
2540	151,115	18,166
2541	112,003	19,948
2542	122,708	22,629
2543	122,726	26,552
2544	115,536	29,999
2545	126,877	35,313
2546	142,640	41,689
2547	161,339	49,453
2548	176,352	58,843
2549	207,089	69,670
2550	246,977	81,192
2551	272,578	92,243
2552	263,711	103,801
2553	318,867	116,623
2554	345,672	130,109

ที่มา: ธนาคารโลก

ตารางผนวกที่ 7 จำนวนประชากรไทยและประชากรสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่าง  
ปี พ.ศ. 2534 - 2554

(หน่วย: ล้านคน)

ปี พ.ศ.	ประเทศไทย	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
2534	57.18	42.78
2535	57.78	43.42
2536	58.36	44.05
2537	59.09	44.69
2538	59.46	45.33
2539	60.11	45.99
2540	60.82	46.66
2541	61.20	47.32
2542	61.81	47.93
2543	62.24	48.45
2544	62.39	48.89
2545	62.55	49.26
2546	62.70	49.58
2547	62.86	49.88
2548	63.01	50.18
2549	63.17	50.50
2550	63.32	50.83
2551	63.48	51.17
2552	63.63	51.54
2553	63.79	51.93
2554	64.08	52.35

ที่มา: ธนาคารโลก

ตารางผนวกที่ 8 ข้อมูลสถานการณ์ทางการเมืองสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี  
พ.ศ. 2534 - 2554

ปี พ.ศ.	สถานการณ์ทางการเมือง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
2534	ปกติ
2535	ปกติ
2536	ปกติ
2537	ปกติ
2538	ปกติ
2539	ปกติ
2540	ปกติ
2541	ปกติ
2542	ปกติ
2543	ปกติ
2544	ปกติ
2545	ไม่ปกติ
2546	ไม่ปกติ
2547	ปกติ
2548	ปกติ
2549	ปกติ
2550	ไม่ปกติ
2551	ปกติ
2552	ปกติ
2553	ปกติ
2554	ปกติ

ที่มา: กระทรวงต่างประเทศ

ตารางผนวกที่ 9 ข้อมูลการเปิดประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ระหว่างปี  
พ.ศ. 2534 - 2554

ปี พ.ศ.	การเปิดประเทศ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
2534	ปิด
2535	ปิด
2536	ปิด
2537	ปิด
2538	ปิด
2539	ปิด
2540	ปิด
2541	ปิด
2542	ปิด
2543	ปิด
2544	ปิด
2545	ปิด
2546	ปิด
2547	ปิด
2548	ปิด
2549	ปิด
2550	ปิด
2551	ปิด
2552	ปิด
2553	เปิด
2554	เปิด

ที่มา: กระทรวงต่างประเทศ

ตารางผนวกที่ 10 การใช้อัตราภาษีศุลกากรระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2554

ปี พ.ศ.	เขตการค้าเสรีอาเซียนมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2534	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2535	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2536	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2537	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2538	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2539	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2540	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2541	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2542	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2543	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2544	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2545	ไม่มีมีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2546	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2547	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2548	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2549	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2550	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2551	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2552	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2553	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด
2554	มีอัตราภาษีศุลกากรต่ำสุด

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

## ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวพจนพร แก้วเนตร
เกิดวันที่	8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมสิ่งทอ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการงานวิศวกรรม) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร